

זֶבְרוֹנוֹת חֲרוּנִיקָה

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 106 * ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1989 * ΗΓΙΑΡ - ΣΙΒΑΝ 5749

זכור ועשה למן יהומים ואלמנות.. למן
תינוקות של בית רבן שלא חטאו

«Θυμήσου και ενήργησε χάρη των ορφανών χάρη
των νηπίων και των παιδιών που δεν αμάρτησαν»

(Προσευχολόγιο της Ημέρας του Εξιλασμού Αρβίτ: 50)

Χρέος μας η ανάμνηση

Αποσπάσματα από ομιλία του Προέδρου της Γερμανικής Ομοσπόνδου Δημοκρατίας, κ. Richard von Weizsäcker, με την ευκαιρία της 40ης επετείου από τον τερματισμό του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, στις 8 Μαΐου 1985, στην αίθουσα συνεδριάσεων της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Βουλής

... Η 8η Μαΐου είναι ημέρα ανάμνησης. Ανάμνηση σημαίνει να θυμάται κανείς ένα γεγονός τόσο έντιμα και καθαρά, ώστε να γίνεται ένα κομμάτι της ψυχής του. Τούτο εγείρει μεγάλες αξιώσεις απέναντι στην ειλικρίνειά μας.

Ενθυμούμεθα σήμερα πενθώντας όλους τους νεκρούς του πολέμου και της τυραννίας.

Ενθυμούμεθα ιδιαίτερα τα 6 εκατομμυρίων Εβραίων, που δολοφονήθηκαν σε γερμανικά στρατόπεδα συγκεντρωσης.

Ενθυμούμεθα όλων των λαών που υπέφεραν στον πόλεμο, προπάντων των απειρών πολλών πολιτών της Σοβιετικής Ένωσης και της Πολωνίας, που έχασαν τη ζωή τους...

... Στην αρχή της τυραννίας στάθηκε το αβυσσαλέο μίσος του Χίτλερ, κατά των Εβραίων συνανθρώπων μας. Ο Χίτλερ δεν αποσώπησε ποτέ το μίσος του αυτό από την κοινή γνώμη κι έκανε μάλιστα ολόκληρο το λαό σ' εργάλειο του μίσους του αυτού. Ακόμη την παραμονή του τέλους του, στις 30 Απριλίου 1945, έκλεισε τη λεγόμενη διαθήκη του με τις λέξεις:

"Προπάντων υποχρέωνω την ηγεσία του έθνους και τους οπαδούς σε ακριβέστατη τήρηση των φυλετικών νόμων και σε ανηλήκιον αντίσταση ενάντια στον παγκόσμιο δηλητηριαστή όλων των λαών, το διεθνή ιουνδαϊσμό".

Ασφαλώς δεν υπάρχει σχεδόν κανένα κράτος, που στην Ιστορία του έμεινε απαλλαγμένο από ενοχή για την εμπλοκή του σε πόλεμο και άσκηση βίας. Η γενοκτονία των Εβραίων

είναι όμως άνευ προηγουμένου στην ιστορία.

Η εκτέλεση του εγκλήματος ήταν βέβαια στα χέρια λίγων και αποιωπήθηκε από την κοινή γνώμη. Όμως κάθε Γερμανός μπορούσε να ξήσει τι υπέφεραν οι Εβραίοι συμπολίτες, από ψυχρή αδιαφορία και καλυμένη μισαλλοδοξία μέχρι έκδηλο μίσος.

Ποιός μπορούσε να παραμείνει άδολος μετά από τους εμπορημούς των συναγωγών, τις λεηλασίες, το στιγματισμό με το εβραϊκό αστέρι, την αφαίρεση των δικαιωμάτων και τις ακατάπαυστες βεβηλώσεις της ανθρωπινής αξιοπρέπειας;

'Οποιος άνοιγε τ' αυτιά και τα μάτια του, όποιος ήθελε να ενημερωθεί, απ' αυτόν δεν ήταν δυνατόν να διαφύγει της προσοχής, ότι αναχωρούσαν τραίνα με εκτοπισμένους. Η φαντασία του ανθρώπου ίσως να μην αρκεί για τον τρόπο και την έκταση της εξόντωσης. Όμως στην πραγματικότητα προστέθηκε στα εγκλήματα η προσπάθεια πάρα πολλών, ακόμη και από τη δική μου γενιά, που είμασταν νέοι και που

δε συμμετείχαμε στον προγραμματισμό και την εκτέλεση των συμβάντων, να μη λάβουν υπόψη τους τι συνέβαινε.

Υπήρχαν πολλές μορφές δημιουργίας αντιπερισπασμού για τη συνείδηση, αναρμοδιότητας, παραδίλεψης και σιωπής.

'Όταν όμως στο τέλος του πολέμου εμφανίστηκε ολόκληρη η ανομιλόγητη αλήθεια του ολοκαυτώματος, επικαλέστηκαν πάρα πολλοί από εμάς το ότι δεν γνώριζαν τίποτα ή το ότι είχαν μόνο υποψίες.

Ενοχή ή αθωώτητα ενός ολόκληρου λαού δεν υπάρχει. Η

EIKONA ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Ομάδα Εβραίων παιδιών στην πόλη Γουέστμπορχ της Ολλανδίας την παραμονή της εκτοπίσεώς τους

ενοχή όπως και η αιθωρότητα δεν είναι συλλογικές αλλά προσωπικές.

Υπάρχει ενοχή αιθρώπων που ανακαλύφτηκε και που έμεινε κομψή. Υπάρχει ενοχή που άνθρωποι ομολόγησαν ή απαρνήθηκαν. Κάθε ένας, που έζησε την εποχή εκείνη συνειδητά, υποβάλλει σήμερα ενδόμυχα στον εαυτό του το ερώτημα για την προσωπική του εμπλοκή.

Η μεγάλη πλειοψηφία των σημερινού μας πληθυσμού ήταν την εποχή εκείνη ή σε παιδική ηλικία ή δεν είχε καν γεννηθεί. Δεν μπορούν να ομολογήσουν προσωπική ενοχή για πράξεις, που δεν έκαναν.

Κανένας άνθρωπος με αισθήματα δεν αναμένει από αυτούς να φορέσουν το μανδύα του κατηγορούμενου, αλλά και μόνο επειδή είναι Γερμανοί. Όμως οι πρόγονοι τους, τους άφησαν πίσω μια βαριά κληρονομιά.

'Ολοι μας, ανεξάρτητα από ένοχοι ή όχι, ανεξάρτητα από ηλικία, πρέπει να αποδεχτούμε το παρελθόν. 'Όλοι υφιστάμεθα τις συνέπειες του και αναλαμβάνουμε την ευθύνη.

Οι νέες και οι παλιές γενιές πρέπει και μπορούν να βοηθήσουν οι μεν τις δε στην κατανόηση της σημασίας, γιατί είναι θέμα ζωτικής σημασίας, η διατηρηση ζωντανής της μνήμης του παρελθόντος.

Δεν πρόκειται εδώ για την κατίσχυση του παρελθόντος. Αυτό δεν γίνεται. Το παρελθόν δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθεί ούτε και ξεγίνεται εκ των υστέρων. 'Οποιος όμως κλείνει τα μάτια του στο παρελθόν, θα είναι τυφλός στο παρόν. 'Όποιος δε θέλει να θυμάται την απανθρωπιά, θα απωλέσει την ανοσία και θα εκτεθεί εκ νέου σε μεταδοτικούς κινδύνους.

Ο εβραϊκός λαός θυμάται και θα θυμάται πάντα. Εμείς ως άνθρωποι αποζητούμε τη συμφιλίωση.

Ακριβώς για το λόγο αυτό πρέπει να αντιληφθούμε, πως συμφιλίωση χωρίς ανάμνηση του παρελθόντος δεν είναι δυνατή. Η εμπειρία του θανάτου εκατομμυρίων αποτελεί κομμάτι της ψυχής κάθε Εβραίου στον κόσμο κι όχι μόνο, επειδή οι άνθρωποι δεν μπορούν να ξεχάσουν τέτοια φρίκη, αλλά επειδή η ανάμνηση ανήκει στην εβραϊκή θρησκεία.

Η ληήθη παρατείνει την εξορία,
και το μυστικό της λύτρωσης λέγεται ανάμνηση.

Αυτή η εβραϊκή σοφία, που χρησιμοποιείται συχνά, θέλει σίγουρα να πει ότι η πίστη στο Θεό είναι ταυτόχρονα πίστη στην επιρροή του πάνω στην ιστορία.

Η ανάμνηση είναι η εμπειρία από την επιρροή του Θεού πάνω στην ιστορία και αποτελεί την πηγή της πίστης για τη σωτηρία. Αυτή η εμπειρία δημιουργεί ελπίδα, δημιουργεί πίστη στη σωτηρία, στην επανένωση του χωρισμένου, στη συμφιλίωση. 'Οποιος τη ξεχνάει, έχει την πίστη.

Αν θέλαμε από την πλευρά μας να ξεχάσουμε ότι συνέβηκε, αντί να διατηρούμε την ανάμνησή του, τότε αυτό δεν θα ήταν μόνο απάνθρωπο, αλλά με την πράξη αυτή θα θίγαμε την πίστη των Εβραίων που επέζησαν και θα εμποδίζαμε το ξεκίνημα για τη συμφιλίωση.

Για μας η υπόθεση εξαρτάται επομένως από την ανέγερση ενδόμοιχα ενός μνημείου της σκέψης και της αίσθησης...

'Οποιος κρίνει τις συνθήκες στη Μέση Ανατολή, οφείλει να σκέφτεται την τύχη που προετοίμασαν Γερμανοί στους Εβραίους συνανθρώπους τους και ότι η ίδρυση του ισραηλινού κράτους έγινε κάτω από συνθήκες που επιβαρύνουν και θέτουν σε κίνδυνο τους ανθρώπους ακόμη και σήμερα σ' αυτή την περιοχή...

Και η ομιλία του Γερμανού προέδρου τελείωσε με τις παρακάτω παρανέσεις::

... Η παρακληση προς τη νεολαία είναι:

Μην επιτρέψετε να σας παρασύρουν σε εχθρότητα και μίσος

ενάντια σ' άλλους ανθρώπους,

ενάντια στους Ρώσους ή τους Αμερικανούς,

ενάντια στους Εβραίους ή τους Τούρκους,

ενάντια σε προσδευτικούς ή συντηρητικούς,

ενάντια σε μαύρους ή λευκούς.

Μάθετε να συζήτε με τους άλλους και όχι να ζήτετε εναντίον των άλλων.

Ας ενστερνισθούμε κι εμείς αυτό το τελευταίο ως δημοκρατικά εκλεγμένοι πολιτικοί και ας δώσουμε το παραδειγμα.

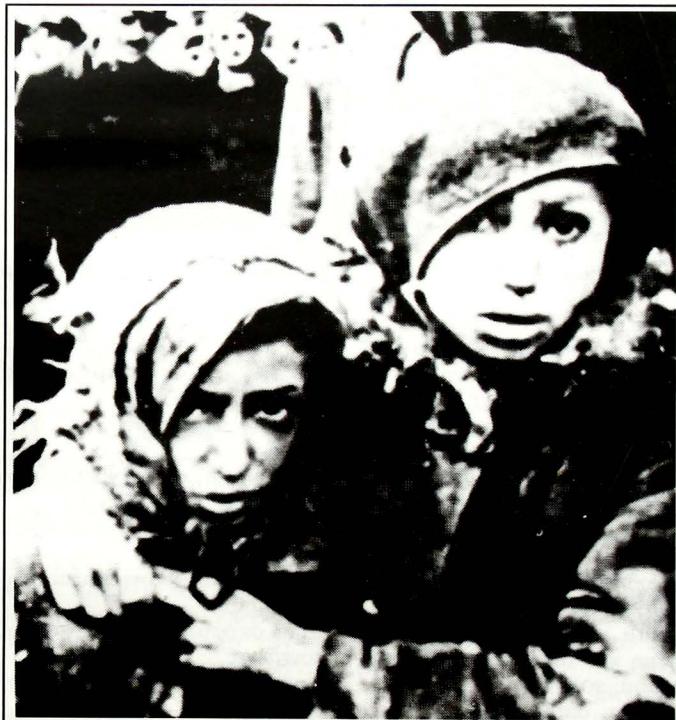
Ας τιμήσουμε την ελευθερία.

Ας δουλέψουμε για την ειρήνη.

Ας στηριχθούμε στο δίκαιο.

Ας υπηρετήσουμε τα δικά μας εσωτερικά μέτρα και σταθμά του δικαίου.

Ας προσπαθήσουμε τη σημερινή 8η Μαΐου να αντικρύσουμε κατά μέτωπο την αλήθεια, όσο καλύτερα μπορούμε.

Η λίμνη της Αγίας Βαρβάρας, στη Δράμα, θυμάται...

Το Ολοκαύτωμα των Εβραίων της Δράμας

Μη ξαφνιασθείς και μη σκιαχτείς, κακό στο νου
μη βάνεις,
αν κάποια νύχτα του Μαρτιού βρεθείς κοντά στη
λίμνη

και δεις ν' αναταράξεται και να σηκώνει κύμα
κι ας μη φυσάει άνεμος κι ας μη φυσά τ' αγέροι.

Αυτό κι εμένα μούτυχε μια μαγεμένη νύχτα:
στ' ακρόλιμνο στεκόμονα και θαύμαζα τη λίμνη,
που ακύμαντη κι ανέμελη κομψόταν ή πλανεύτρα
κι ένα φεγγάρι ολόγιομπο την έκανε καθέφτη.

Ήσυχη ήταν η νυχτιά, δε σάλευ' ούτε φύλλο.

Ξάφνου η λίμνη αντάριασε, τσακίσθηκε ο

καθέφτης,

σήκωσε κύμα απρόσμενο, αναταράχθη όλη
κι ένας αχός ακούσθηκε σαν νάταν μοιρολόνι.
σα βαριανασασμός, σαν πονεμένου βόγγος.
Ταράχθηκα απ' όλ' αυτά και λέω στη λιμνούλα:

- Εσύ 'σουν πάντα ήρεμη και τώρα τι σου βρήκε'

- Αυτό παθαίνω, λέει μου, το Μάρτη κάθε χρόνο,
γιατί θυμάμαι πράματα, οπου με ξεσηκώνουν.

- Και τ' είν' αυτές οι θύμησες που τόσο σε

φουντώνουν;

- Πριν από χρόνια πέσανε στο τόπο σαν ακρίδα
Γερμανοβούλγαροι κακοί, απόντεις ανθρώποι
μαζέψαν όλους τους Οβριούς, βρέφη, μικρούς,
μεγάλους

και σαν τ' αργάκια της Λαμπρής, έτσι τους

εμαντρώσαν

κι αντάμα τους στοιβάζανε σε μια καπναποθήκη,
που ήταν εδώ δίπλα μου, δυο βήματα παρέκει.
Ολούθε γύριζαν σκοποί που εσκορπούσαν τρόμο
καθώς σέργαν τις μπότες τους στις πλάκες, στα
λιθάρια

και βρίζαν κι απειλούσανε τους άμοιρους
Εβραίους.

Κι άκουγα μέσα στη νυχτιά θρήνους και
μοιρολόγια
άκουγα κλάματα παιδιών και προσευχές
γερόντων

και πυρωμένους στεναγμούς που καίγαν την
καρδιά μου...

'Ηταν τον Μάρτη πρωινό σαν τους επήραν
όλους,
χίλιους διακόσιους νοματούς και στο χαμό,
τους πάνε.

Κι ήταν μαρά, μικρά παιδιά, αθώα,
αγγελούδια
κι ήτανε νιές μπουμπουκιαστές και νιοί σαν
κυπαρίσια,
γέροι σκυφτοί απ' τους καημούς, γριούλες
πονεμένες.

Τους πήγανε στο Δούναβη, ψηλά, στη
Βουλγαρία,
σε ζωντανά τους φόρτωσαν σ' ένα παλιό
καράβι

κι όλους μαζί τους πνίξανε στη μέση στο
ποτάμι...

Σαν τα θυμάμαι όλ' αυτά με πιάν' ανατοριχία,
με παίρνει το παρόπανο για το βαρύ το κρίμα
γι' αυτό αναταράξημαι, γι' αυτό σηκώνω
κύμα...

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Δράμα

[Πα την Ισραηλιτική Κοινότητα Δράμας, που σήμερα δεν υφίσταται,
έχουν δημοσιευθεί πληροφορίες στο τεύχος 100 των "Χρονικών"]

Μετά ξεχώρισαν τα μικρά παιδιά και τις γυναίκες

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΑΟΥΣΒΙΤΣ

Αφήγηση του κ. ΣΑΜ ΠΡΟΦΕΤΑ

Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη το 1914. Έμεινα ορφανός από πατέρα όταν ήμουν δύο μηνών. Ήτσι η μητέρα μου αναγκάστηκε να πάει να δουλέψει σε διάφορα σπίτια. Μέναμε κοντά στο εργοστάσιο του "Ρεζή Βαρδάρ" που χτίζοταν τότε. Στο σχολείο πήγα μέχρι την τετάρτη δημοτικού. Πήγαινα σχολείο το πρωί και τα απογεύματα δουλευα παραγιώς σ' ένα μπακάλικο. Αργότερα πουλούσα καραμέλες και σοκολάτες στους κινηματογράφους. Θυμάμαι πως δούλεψα για πρώτη φορά στο "Σπλέντιτ", που βρισκόταν στο Βαρδάρι, στη θέση του σημερινού κινηματογράφου "Ιλιον". Το 1928 έπιασα δουλειά στον κινηματογράφο "Αττικόν", που βρίσκεται επίσης στο Βαρδάρι, ως βοηθός μηχανικού. Δουλευα εκεί συνέχεια, μέχρι να μας πάρουν οι Γερμανοί, μ' ένα διάλευμα γύρω στα 1935, όταν πήγα φαντάρος.

Στην κατοχή λειτουργούσαν λίγοι κινηματογράφοι που έπαιζαν μόνο ιταλικές και γερμανικές ταινίες. Οι υπόλοιποι κινηματογράφοι λειτούργησαν ως θέατρα, με διάφορους θιάσους από την Αθήνα. Στο "Ατ-

τικόν" ήρθε ο αείμνηστος Σπυρόπουλος, της γνωστής τριάδας (Αστημακόπουλος, Σπυρόπουλος, Παπαδούκας), ως θιασάρχης. Στο θίασό του είχε τους Κούλη Στολίγκα, Βασίλη Αυλωνίτη, Χριστίνα Κατακάλου κ.ά. Εμείς του προσωπικού του κινηματογράφου, κάναμε τώρα όλες τις δουλειές που χρειάζεται ένα θέατρο. Εγώ έκανα και τον φροντιστή και τον ταξιθέτη και τον υποβολέα.

Από τον Φεβρουάριο του 1943, όλοι οι Εβραίοι υποχρεωθήκαμε να φοράμε το κίτρινο άστρο. Και από τις αρχές Μαρτίου μας απαγόρευσαν να βγαίνουμε από τα γκέτο, δηλ. ορισμένες συνοικίες όπου μας ανάγκασαν να περιοριστούμε. Η ανάγκη όμως να βγάλω το ψωμί μου μ' ανάγκασε να το σκάω τις νύχτες και να πηγαίνω στο "Αττικόν", χωρίς φυσικά το κίτρινο άστρο. Αυτή η ιστορία κράτησε περίπου μια εβδομάδα.

Στο μεταξύ, από τις 15 Μαρτίου 1943, είχαν αρχίσει να φεύγουν οι αποστολές των Εβραίων της Θεσσαλονίκης στην Πόλωνία. Φυσικά δεν υποψιαζόμασταν τι μας περί-

μενε. Ο Σπυρόπουλος προσπάθησε να με πείσει να δραπετεύσω στην Αθήνα. Έλεγε πως είχε τον τρόπο να μου βγάλει πλαστή ταυτότητα. Και επέμενε πως όλα αυτά δεν πρόκειται να βγουν σε καλό. Τον ευχαρίστησα και του απάντησα ότι θα το σκεφτώ. Το ίδιο βράδυ όμως με πιάσαν οι Γερμανοί, επειδή δεν φορούσα το άστρο και με κλείσαν στον Παιάνιο Μελά, απ' όπου όμως κατάφερα να το σκάσω υπέτρεψα από μισή ώρα, εκμεταλλεύμενος τη σύγχυση που επικρατούσε εκεί. Ξαναγύρισα στο "Αττικόν", όπου έμαθα ότι οι Γερμανοί είχαν σηκώσει τους κατοίκους του συνοικισμού Ρεζή Βαρδάρ, όπου έμενε η μητέρα μου και οι αδελφές μου, και τους πήγαν στο συνοικισμό του Βαρώνου Χιλός, κοντά στον παλιό σταθμό, που τον είχαν κάνει στρατόπεδο. Ο Σπυρόπουλος τότε με ρώτησε τι σκοπεύω να κάνω, κι εγώ του απάντησα: "Σας ευχαριστώ πολύ για την πρότασή σας. Όσο θα ξω δεν θα σας ξεχάσω ποτέ. Πρέπει όμως να λάβετε υπόψη ότι εμείς οι Εβραίοι έχουμε δύο θηριώδεις. Πρώτα την οικογένειά μας και μετά το

Θεό. Κι εγώ δεν μπορώ ν' αφήσω τη μάνα μου που σ' όλη της τη ζωή αγωνίστηκε σκληρά για να μας μεγαλώσει". Έτσι παρουσιάστηκα μόνος μου στο στρατόπεδο του Βαρώνου Χιρς. Μετά δύο - τρεις μέρες μας σήκωσαν, μας στοιβάζαν σε βαγόνια για ζωά, 80 άτομα σε κάθε βαγόνι, μ' ένα βαρόλι για τις σωματικές μας ανάγκες κι ελάχιστα τρόφιμα. Η διαδρομή κράτησε οκτώ μέρες. Πολλοί γέροι και άρρωστοι πέθαναν στο ταξίδι.

Φτάσαμε στο Άουσβιτς - Μπιλγκενάου, όπου μας διέταξαν να κατέβουμε αφήνοντας όλα μας τα πράγματα στα βαγόνια. Μετά ξεχώρισαν τους γέροντες, τα μικρά παιδιά και τις γυναίκες που κρατούσαν μιωρά. Οι δύο αδελφές μου, επειδή πήγαν να βοηθήσουν κάτι φίλες τους μάνες, κρατούσαν παιδιά στην αγκαλιά τους. Έτσι οδηγήθηκαν, όπως και η μάνα μου, σε κάτι φορτηγά που στέκονταν πιο πέρα. Εμείς βέβαια δεν ξέραμε τότε που τους πάνε. Το μάθαμε αργότερα.

Εμάς μας οδήγησαν στο στρατόπεδο. Μας φόρεσαν κάτι ριγωτές στολές και μας χάραξαν με τατουάζ έναν αριθμό στο αριστερό μας χέρι. Ο δικός μου αριθμός είναι ο "111383". Μας κράτησαν δέκα μέρες καραντίνα. Ρωτήσαμε τους κάποιους που ήταν Πολωνοί ή Γερμανοί ποινικοί καταδίκοι, πότε θα ανταμώσουμε τους δικούς μας. Αυτοί γελούσαν ειρωνικά, μας έδειχναν τα κρεματόρια με τα φυλά φουργάρια που έβγαζαν συνέχεια καπνό και μας έλεγαν. "Εκεί είναι οι συγγενείς σας". Στην αρχή νομίζαμε πως μας κορούδεντουν. Δεν φανταζόμασταν πως μπορούν να καίνε ανθρώπους. Σιγά, σιγά όμως το χωνέψαμε ότι πράγματι έτσι ήταν, όπως μας τα λέγανε. Τότε αρχίσαμε να χάνουμε το ηθικό μας και δεν ξέραμε ποιά θα είναι η τύχη που μας περιέμενε.

Αρχισαν να μας βάζουν σε σκληρές δουλειές. Κουβαλούσαμε βαγόνια με χώματα, σπάγματε πέτρες, ανοίγαμε δρόμους. Η τροφή ελάχιστη. Έτσι σε μια βδομάδα ήσουν πια έτοιμος για το φούρνο, γιατί συχνά, ιδιαίτερα όταν έφταναν καινούργιες αποστολές, έκαναν

διαλογές κι εξόντωναν τους παλιότερους κατάδικους που είχαν εξαντληθεί από τις βαριές δουλειές.

Σε μια απ' αυτές τις νέες αποστολές, που έφταναν συνέχεια, είδα μια μάνα να κρατά ένα μιωρό στην αγκαλιά και να σέρνει απ' το χέρι ένα άλλο, μεγαλύτερο παιδί που φωτούσε: "Μαμά που μας πάνε;". Κι εκείνη απάντησε: "Πρώτα θα κάνουμε μπάνιο κι ώστερα θα συναντήσουμε το μπαμπά, τον παππού, τη γιαγιά και τους άλλους".

Σήκωσα τότε τα μάτια στον ουρανό κι άρχισα να παρακαλώ το Θεό λέγοντας: "Θεέ μου, μπορεί εμείς οι μεγάλοι να φτάμε και να μας καταδικάζεις. Κάνε όμως το θάνατο σου γ' αυτά τα παιδιά". Παρακαλέσα και τον Χριστό που αναστήθηκε καθώς και όλους τους Θεούς κάθε θρησκείας που γνώριζα, μέχρι και τον Βούδα, για να σωθούν τουλάχιστον τα παιδιά. Κι είπα ακόμα ότι αν κατά λάθος βγω ζωντανός από δω θα αφιερώσω τη ζωή μου στα παιδιά.

Φυσικά έπρεπε να βρεις τρόπους για να επιβιώσεις. Έγώ άκουγα κάθε βράδυ στο προσκλητήριο να ζητούν ειδικευμένους εργάτες. Δεν ξέρω τόσα γερμανικά για να καταλάβω τι ειδικότητες γνωρεύουν. Παρόλα αυτά σήκωνα πάντα το χέρι ελπίζοντας να μπω σε ελαφρότερη δουλειά. Έτσι μια μέρα μ' άρπαξε ένας Γερμανός και με ρώτησε: "Τους μπις μάλερ;" ("Είσαι μποριατζής;") "Για", του απάντησα. "Μάλερ φον μπερούτ;" ("Επαγγελματίας μποριατζής") με ξαναρώτησε. Εγώ δεν κατάλαβα τι παντεπιεί εκείνο το "Φον μπερούτ". Νόμιζα πως με ρωτούσε αν είμαι από τη Βηρυτό και του έλεγα: "Νάιν Μπερούτ, Γκρίχελαντ, Σαλόνικα". Τελικά μου τα εξήγησε ένας Γάλλος συγκρατούμενος και δήλωσα επαγγελματίας μποριατζής. Έτσι την άλλη μέρα με πήγαν στο Άουσβιτς, που μπροστά στο Μπιλγκενάου ήταν παρόδεισος γιατί κοιμόμασταν ο καθένας στο κρεβάτι του κι όχι δώδεκα άτομα σ' ένα κούλωμα στον τοίχο. Μετά δύο - τρεις μέρες με διάλεξαν, μαζί με κάτι άλλους για πειράματα. Εγώ είμαι ο μόνος που επέζησα.

Ξαναγύρισα στη δουλειά σαν

μποριατζής. Ένας Γερμανός κάποι με περίλαβε, μαζί μ' έναν Πολωνό κρατούμενο, και μας έβαλε να βάψουμε έναν τοίχο για να διαπιστώσει κατά πόσο είμαστε ειδικοί. Ο Πολωνός άρχισε πρώτος να βάφει πολύ ωδαία. Υστερά κατέβηκε από τη σκάλα και τη μετακίνησε για να συνεχίσει πιο πέρα. Ο κάποιο τον σταμάτησε και του είπε ότι αν ήταν επαγγελματίας μποριατζής, θα έπρεπε να ξέρει να περπατά μαζί με τη σκάλα. Ο Πολωνός δικαιολογήθηκε ότι δεν έχει δυνάμεις. Ο κάποιο όμως δε συγκινήθηκε και του πρότεινε να διαλέξει ποινή. Ή πενήντα ξυλιές στα πισινά ή δύο στο κεφάλι. Ο Πολωνός απελπισμένος είπε "Δώσε μου μία στο κεφάλι κι ας πεθάνω". Κι έτσι έγινε. Ο κάποιο τον σκότωσε μπροστά στα μάτια μου. Ήρθε η σειρά μου. Στην αρχή τα χασα. Είπα όμως πως έτσι κι αλλιώς ήμουν χαμένος και πως για να σωθώ θα πρέπει να έχω θάρρος. Γι' αυτό όταν ο κάποιο με ρώτησε αν είμαι μποριατζής, του απάντησα έντονα: "Όχι δεν είμαι κι ούτε ξέρω γιατί μ' έφεραν εδώ". "Και τι δουλειά έκανες," με ρώτησε. Τον πληρίασα και του είπα πως είμαι κλέφτης. Αυτό το έκανα γιατί ο κάθε κρατούμενος είχε ένα διακριτικό σήμα, χρωματιστό που φανέρωνε τι είναι: π.χ. κόκκινο οι πολιτικοί, πράσινο οι κατάσκοποι και οι ομαποτέρο, κίτρινο οι Εβραίοι και μαύρο οι πονικοί. Αυτός είχε μαύρο. Ήταν λοιπόν πονικός. Και υποθέτοντας πως ίσως ήταν κι αυτός κλέφτης πήγα να περάσω για συνάδελφος. Πράγματι αυτός ήταν. "Ο γκουτ μάνε φρόσιντε" ("Εντάξει φίλε") μου είπε. Και μετά συνέχισε: "Ελληνα, κάτσε στο παράθυρο και κάνε πως βάφεις. Μόνο έχει το νου σου μην περάσει κανένας Ες - Ες". Και πέρασα καλά κοντά του για ένα εξέμπινο. Μου έδινε περισσότερο φαγητό και γλύτωσα από πολλές επιλογές για τα κρεματόρια.

Στο διάστημα αυτό είχα μάθει λίγες πολωνέζικες λέξεις. Ήταν ένας Πολωνός πολιτικός κρατούμενος που όταν μ' έβλεπε μου έλεγε "Γιρέκο περντελόνε". Εγώ δεν ήξερα τι θα πει αυτό. Κάποτε ρώτησα έναν άλλο Πολωνό και μου είπε

ότι είναι βροισιά. Εγώ θύμωσα και τον παρακάλεσα να μου μάθει μερικές πολωνέζικες βροισιές. Έτσι όταν ανταμώσαμε με τον άλλο Πολωνό και με ξανάβρισε, τον έβρισα κι εγώ στα πολωνέζικα. Αυτός γέλασε και μου 'πε: "Ντόμπης Γκρέσκο", κι από τότε γιναμε φίλοι. Μια μέρα λοιπόν είπε σε κάποιον άλλο Πολωνό, που ήταν ίσως ο επικεφαλής τους, ότι γνώρισε έναν Έλληνα, δηλαδή εμένα, που μιλά θαυμάσια τα πολωνέζικα. Αυτός ο επικεφαλής τους φαίνεται πως είχε εντυπωσιαστεί από το θάρρος που δείξαμε στον πόλεμο του 40 - 41 και μας θεωρούσε όλους εμάς τους Έλληνες σαν ήρωες. Γι' αυτό τους είπε να με φωνάξουν ένα βράδυ στο θάλαμό τους, για να τους δηγηθώ πως νικήσαμε τους Ιταλούς, και θα μου έδιναν τρόφιμα, γιατί τους άφηναν αυτούς και έπαιρναν δέματα από τα σπίτια τους. Εγώ βέβαια φοβήθηκα στην αρχή πως θα φάω ξύλο, γιατί πολωνέζικα δεν ήξερα παρά λίγες λέξεις. Πήγα όμως κι όταν μου είπαν να τους πως για τον πόλεμο, ζήτησα χαρτί και μολύβι και σχεδίασα πρώτα τα σύνορά μας κι ύστερα αναπαράστησα σχέδια από μάχες, λες κι ήμουν επιτελάρχης. Ζωγράφισα ακόμα βουνά με τους Ιταλούς να έχουν τανκς και κανόνια κι εμείς να τους κυνηγάμε μέχρι και με πέτρες. Οι Πολωνοί ενθουσιάστηκαν. Κι άλλος μου 'δωσε ένα κομμάτι σαλάμι, άλλος μισό ψωμί κι άλλος ένα κουτί ελιές Καλαμών, που ποιός ξέρει που διάλοκο το κονόμυτσαν. Τις ελιές αυτοί δεν τις έτρωγαν τις περνούσαν για κατσαρίδες. Κι όταν τις έτρωγα εγώ γελούσαν. Μου έδωσαν επίσης δύο πολύ μι-

κρές ντομάτες, σαν καρύδια, και με ρώτησαν πόσο κάνει το κιλό η ντομάτα στην Ελλάδα. Στην Πολωνία μου είπαν κοστίζει 5 - 6 μάρκα. Εγώ τους απάντησα πως στην Ελλάδα, με τόσα λεφτά, αγοράζεις όλο το κάρο με τις ντομάτες και το άλλο μαζί! Ξαναγέλασαν και μου έδωσαν κι άλλα τρόφιμα που τα μοιράστηκα με τους φίλους μου.

Αυτές είναι λίγες από τις αναμνήσεις και περιπτέτεις που είχα στο Αουσβίτς. Όσοι οι Γερμανοί

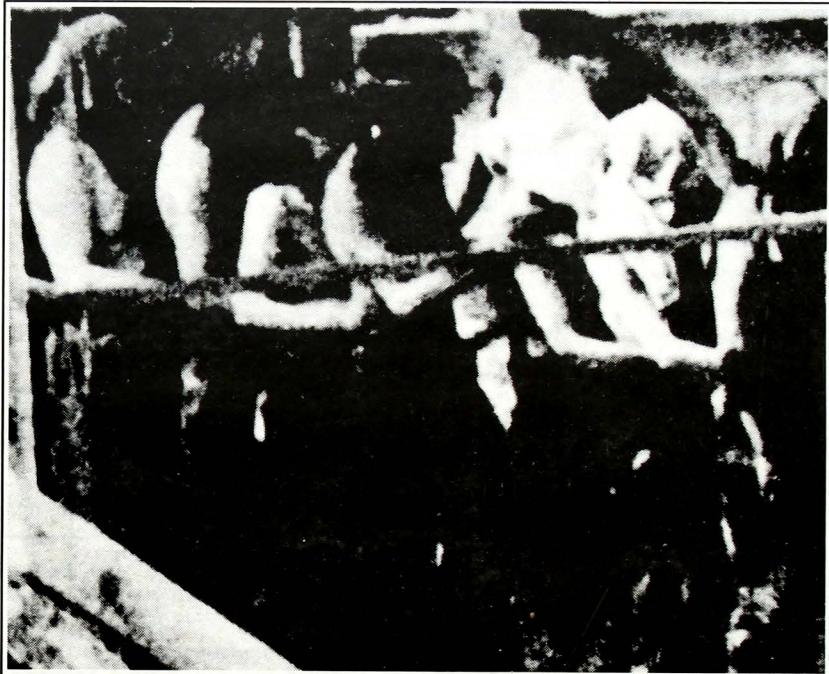
Μαουτχάουζεν. Είχα φτάσει στα πρόθυμα της εξαντλησης. Θυμάμαι πως δύο - τρεις μέρες πριν λευτερωθούμε, κατάφερα να βγω απ' το θάλαμο, μήτως φάω κάτι, και να συθώ ως το προαύλιο. Έφτασα μέχρι ένα πεζούλι κι απόμεινα εκεί μισοπεθαμένος. Όταν ηθαν οι Αμερικανοί και μάζευαν τα πτώματα, με πέρασαν κι εμένα για πεθαμένο. Είδαν όμως ότι οι σφυριοί μου χτυπούσαν ακόμα και κατάλαβαν πως ζω. Εγώ είδα τους φίλους μου να στέκονται πάνω μου και να μου φωνάζουν:

"Ξύπνα Σάμη! Λευτερωθήκαμε! Μη μας αφήνεις τελευταία ωρα!". Κρατούσαν μια ελληνική σημαία που έφτιαξαν με κουρδέλια που μάζεψαν από εδώ κι από εκεί και τραγουδούσαν τον εθνικό μας ύμνο: "Χαίρε, ω χαίρε, ελευθεριά". Ήμουν, οπως μου είπαν αργότερα, 28 κιλά. Οι Αμερικανοί με περιποιήθηκαν επί τρεις μή-

νες, με ορούς και αποστειρωμένο αύμα. Όταν συνήθισα και στάθκα στα πόδια μου, μ' έστειλαν άλλους τρεις μήνες στη Γαλλία, όπου έγινα τελείως καλά, και ύστερα γύρισα στην αγαπημένη μου Ελλάδα φιλώντας το χώμα της και κλαίγοντας από χαρά.

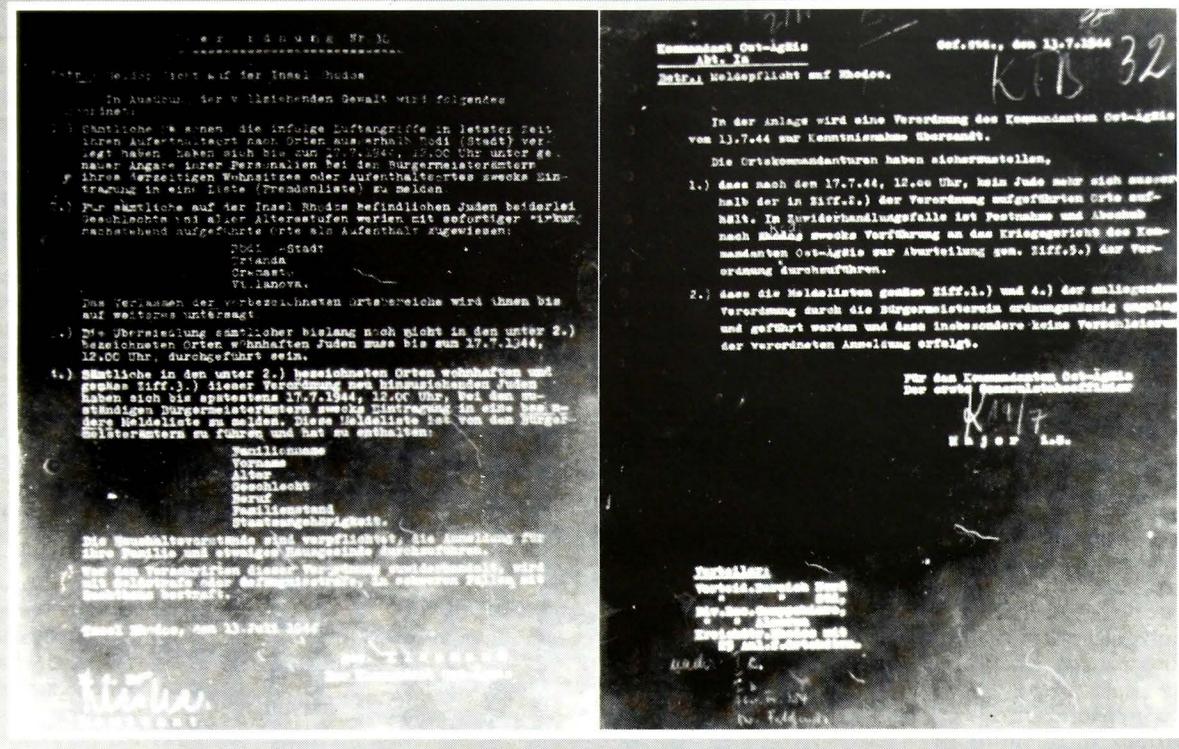
(Ο. κ. Σάμη Προφέτα επέζησε του Ολοκαυτώματος και πράγματι υλοποίησε την υπόσχεση του να αφειρθεί στα παΐδια. Είναι ο γνωστότατος "Θεός Σάμη", που τον ξέρουν όλα τα Εβρωπούλα της Ελλάδος από τις καταστροφές και το Κέντρο Νεολαίας της Ισραηλιτικής Κοινότητος Θεσσαλονίκης.

Η συνέντευξη δόθηκε στον κ. Αλμπέρτο Ναρ, ύστερα από αιτήμα του περιοδικού "Το Δεντρό", το οποίο ιθέλει να συμπεριλαβεί στο αμφιέρωμά του με τίτλο "Κείμενα της εξόριας" (τ. 37 - 38, Μάρτιος - Απρίλιος 1988) και μια αφήγηση επιζώντος του Ολοκαυτώματος].

έβλεπαν πως ξάνουν τον πόλεμο, τόσο αγρίευαν. Δεν θα ξεχάσω έναν που κάθε μέρα ερχόταν, μ' έδερνε έτσι χωρίς λόγο, κι έφευγε. Έκανε το κέφι του.

Στις 18 Ιανουαρίου 1945 εκκενώσαν το Αουσβίτς γιατί πλησίαζαν οι Ρώσοι. Μας πήγαν πεζοπορία δύο μέρες ως το Γκλάβιτς, εκτελώντας όποιον δεν μπορούσε να περπατήσει. Από εκεί μας φόρτωσαν σε βαγόνια, με 25° κάτω από το μηδέν, και μας μοιράσαν σε διάφορα στρατόπεδα. Εγώ απελευθερώθηκα στις 5 Μαΐου 1945, από αμερικανικά στρατεύματα, στο Γκουντεντσάι της Αυστρίας, που είναι παράρτημα του στρατοπέδου

ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΠΡΟΣ ΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ...

Στοιχεία από το Ολοκαύτωμα της Ισραηλιτικής Κουνότητος Ρόδου

Για το Ολοκαύτωμα της Ισραηλιτικής Κουνότητος Ρόδου έχουν δημοσιευθεί στοιχεία στα τεύχη 15/αφιέρωμα, 18/3, 19/17, 43/9 και 63 αυτού του περιοδικού.

Παρακάτω παραθέτουμε στοιχεία από διάφορα επίσημα ναζιστικά έγγραφα που αναφέρονται στη διαδικασία της συγκεντρώσεως των Εβραίων της Διωδεκανήσου και της αποστολής με πλοία στον Πειραιά, απ' όπου μέσω της ηπειρωτικής Ελλάδος, οδηγήθηκαν στα χιτλερικά στρατόπεδα.

Διαταγή υπ' αριθμ. 30/13 Ιουλίου 1944 του Διοικητού του Γερμανικού Στρατού περιοχής Ανατολικού Αιγαίου (έδρα Ρόδος) στρατηγού Kleeman:

Αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι "Οι Εβραίοι πρέπει να παρουσιασθούν μέχρι της 17 Ιουλίου 1944 και ώρα 12.00, στα Δημαρχεία. (Εκεί πρέπει να συνταχθούν καταστάσεις με το ονοματεπώνυμο, την ηλικία, το γένος, το επάγγελμα, την οικογενειακή κατάσταση (παντρεμένος ή όχι), την ιθαγένεια".

[Μετά τη συγκέντωση των Εβραίων ακολουθεί η αποστολή τους στον Πειραιά].

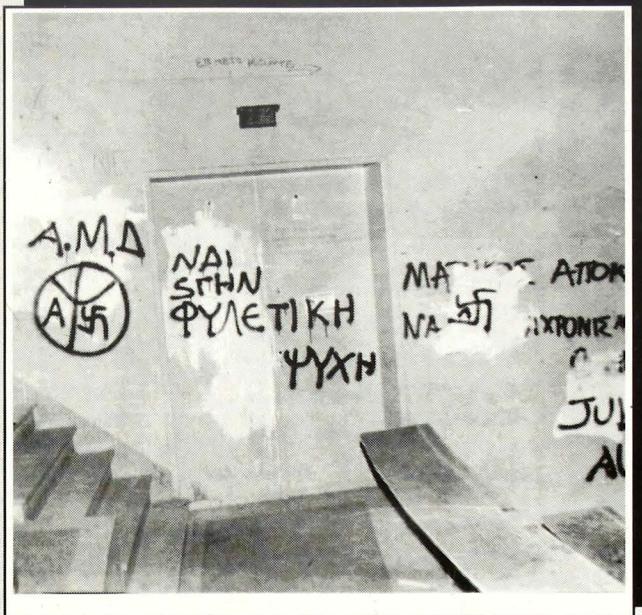
Αποσπάσματα από το ημερολόγιο πολέμου αριθμ. 4 του Γερμανικού Στρατηγείου της Ρόδου, της περιόδου 1.7.1944 - 22.9.1944:

23.7.44, ώρα 21.00: Σήμερα έφυγαν τρία μότορσιτ (Πρόσκειται για το "Storte becker", "Merkur" και "Horst", που αναφέρονται παραπάνω στο ημερολόγιο), με 1651 από τη Ρόδο προς την Κω, μέσω Τήλου (Piscopi).

29.7.44, ώρα 07.00: Τα τρία προαναφερθέντα μότορσιτ με το "GD 96" "GD 99" έφτασαν στο Βαθύ Σάμου.

ώρα 08.30: Η νησοπομπή με 1732 Εβραίους της Ρόδου, έφυγε από το Βαθύ, με κατεύθυνση τον Πειραιά.

30.7.44, ώρα 21.30: Τα τρία μότορσιτ και το "GD 96" και "GD 99", με 1732 Εβραίους της Ρόδου, έφτασαν στον Πειραιά.

*Λαϊκισμός,
αντισημιτισμός
και ΠΑΣΟΚ*

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΧΡΙΣΤΙΝΙΔΗ*

Δεν ξέρω αν άλλη δυτικοευρωπαϊκή κοινωνία ασχολήθηκε τόσο λίγο και τόσο επιπλόαια με τη γενοκτονία των Εβραίων, όσο η ελληνική. Για την τύχη τους έδειξε, δυστυχώς, μάλλον αδιαφορία ένα σπουδαντικό μέρος του πληθυσμού, και ελάχιστοι ένιωσαν κάποτε αισθήματα ενοχής για τον βερμπαλιστικό, τουλάχιστον, αντισημιτισμό τους.

Σήμερα, 45 χρόνια αργότερα, δεν έχει ακόμα καθιερωθεί μια επέτειος πένθους για τους Έλληνες Εβραίους - 65 περίπου χιλιάδες γυναίκες, άνδρες, παιδιά, βρέφη - που η ψυχορή ναζιστική βία οδήγησε στο 'Αουσβίτς και τα άλλα φρικαλέα χιτλερικά στρατόπεδα εξόντωσης. Εκείνοι που με ιδιαίτερη επιμέλεια θυμούνται και αξιοποιούν δημαρχικά άλλες επετίους, θα έπρεπε να γνωρίζουν πως λόγω των Εβραίων η Θεοσαλονίκη και τα Γιάννενα προη-

γούνται σε αριθμό θυμάτων φασιστικής βίας από οποιαδήποτε άλλη ελληνική πειοιοχή.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας μαστίζει τη χώρα μας ένα νέο κύμα αντισημιτικής εξαψης. Είκοσι ένα χρόνια δίδαξα σε γερμανικό πανεπιστήμιο, έχοντας σαν βασικό γνωστικό αντικείμενο της εργασίας μου, μεταξύ άλλων, και το ναζισμό. Νομίζοντας πως πρόσθεφα τη μικροή συμβολή μου, ιδιαίτερα μεσω της εκπαίδευσης δασκάλων και καθηγητών, στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση της νέας γενιάς μιας μεταφασιστικής χώρας, ιστορικά βεβαρημένης με το μοναδικό για τη φρίκη του φαινόμενο της γενοκτονίας των Εβραίων, αισθάνομαι ντροπή και θλίψη, όταν βρίσκουμε στην Ελλάδα (κι αυτό γίνεται πολύ συχνά), ακούγοντας σχεδόν καθημερινά, σε διάφορους χώρους, αντισημιτικές

βωμολοχίες.

Χωρίς αμφιβολία, δεν είναι κανείς αντισημίτης, όταν ασκεί κριτική εναντίον της πολιτικής των εκάστοτε κυβερνήσεων του κράτους του Ισραήλ και συγκεκριμένων βάναυσων ενεργειών του Ισραηλινών στρατιωτικών. ή υποστηρίζει την αναγκαιότητα της ίδρυσης και αναγνώρισης παλαιστινιακού κράτους.

Εντούτοις, στην υπότιθεμενή κριτική ξεπροβάλλει συχνά, όχι βέβαια πάντοτε, η γνωστή αντισημιτική φοασεολογία. Η "εναισθησία" μερικών φιλαράβων και επικριτών του Ισραήλ για τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν λειτουργεί όταν αυτά καταπαύονται από τα άθλια καθεστώτα του Ιράκ και της Συρίας. Και δείχνουν τον πραγματικό ρατσισμό τους, σε σχέση με τα προβλήματα των Αράβων, Πακιστανών και Αφρικανών, που για διάφορους λόγους διαμένουν

στην Ελλάδα.

Το καλοκαίρι του '82 καθόμουνα ένα βράδυ στο φουναγιέ ξενοδοχείου του Μετσόβου. Στο διπλανό τραπέζι μερικοί άνδρες, ο ένας από αυτούς δικηγόρος, αναπολούσαν με συγχίνηση τη νεανική τους ηλικία στο ανταγωνιστικό, στον ΕΛΑΣ, και τα μάτια τους είχαν αρχίσει να δακρύζουν. «Ομως, μετά από λίγη ώρα είχε αλλάξει το θέμα της συζήτησης. Μίλουσαν για τους Εβραίους. Σε μια στιγμή άκουσα το δικηγόρο να λέει κι αυτός τη χνδαία φράση, που συνεχώς ακούω: "Φταίει ο Χίτλερ που δεν ξεπάστρεψε και τους υπόλοιπους". Την επόμενη μέρα βρήκα την ευκαιρία να τον ρωτήσω πως συμβιβάζεται αυτή η φράση με τις ανανιώσεις από το αντιφασιστικό αντάρτικο. Η απάντηση ήταν: "Ετσι εμείς οι Έλληνες λέμε λόγια, αλλά δεν κάνουμε κακό σε κανένα...".

Λαϊκισμός, αντισημιτισμός και ΠΑΣΟΚ

Τα λόγια είναι συχνά το πρώτο στάδιο της έμπρακτης βαρβαρότητας. Τα λόγια δεν είναι "αέρας" με τη σημασία που πολλοί νομίζουν. Προκαλούν στη συγκεκριμένη περίπτωση το μειωτικό, πνιγήρο, καταδικαστικό, απειλητικό κλίμα μέσα στο οποίο ζει μια μικρή μειονότητα.

Δεν πρόκειται εδώ να επιχειρήσω, και δεν μπορώ, να εξηγήσω τον αντισημιτισμό της ελληνικής κοινωνίας. Μόνο μερικά σχόλια για τις προϋποθέσεις και τις συνέπειες της αναζωπύρησης του είμαι σε θέση να κάνω. Διατηρώ, άλλωστε, κάποια επιφύλαξη απέναντι σε όλες τις μέχρι τώρα θεωρίες, που θέλησαν να εντοπίσουν τα πρωταρχικά αίτια του αντισημιτισμού. Ο αντισημιτισμός είναι, ίσως, σε τελευταία ανάλυση, ανεξήγητος. Η αντισημιτική προκατάληψη είναι η προκατάληψη "κατ' εξοχήν".

Ένα σοσιαλιστικό κίνημα θα έπρεπε με ιδιαίτερη επιμονή να επιδοθεί στη δύσκολη, αναμφισβήτητη, προσπάθεια μείωσης της αντισημιτικής χυδαιότητας. Το ΠΑΣΟΚ, ίσως, έκανε αριθμώς το αντίθετο. Λειτούργησε σαν πολλαπλασιαστής του αντισημιτισμού. Το ρυπαρό ημειπίσημο δημοσιογραφικό όργανο του ΠΑΣΟΚ, η "Αυριανή", εκπέμπει συνεχώς από τις άθλιες στήλες της την ύπουλη αντισημιτική δυσοσμία, όχι μόνο στο χώρο του έτσι κι αλλιώς εκχινδαίσμενού. Κινήματος, άλλα έμμεσα τουλάχιστον, σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Μερικοί "χριστιανοί δημοκράτες", που αργότερα προσχώρησαν στο ΠΑ-

ΣΟΚ ή περιορίστηκαν να συνεργαστούν μαζί του, έχουν ήδη στο παρελθόν συμβάλει, παρά την ασύμαντη άμεση πολιτική επιρροή τους και την πολύ περιορισμένη κυκλοφορία των φασιστοειδών εντύπων τους, σε όχι μικρό βαθμό στην υποδαύλιση του αντισημιτισμού.

Αυτό όμως που λόγω της γενικότερης σημασίας του θα πρέπει εδώ να υπογραμμιστεί, είναι πως όλα τα λαϊκιστικά "ΠΑΝ"-κινήματα ("πανγερμανικά", "πανσλαβιστικά", "πανελλήνια"), που κατά καιρούς εμφανίστηκαν σε διάφορους γεωγραφικούς και εθνολογικούς χώρους, έχουν σαν ανεξίτηλο κοινό γνώρισμα τον αντισημιτισμό. Οι "αόρατοι εχθροί" ("Εβραίοι", υποτιθέμενες μυστικές οργανώσεις, μυστικές υπηρεσίες) συγκροτούν κι εξασφαλίζουν την ενότητα, την ομοιογένεια, το φανατισμό αυτών των Κινημάτων. Δεν είναι τυχαίο το ενόρμα των λαϊκιστών του ΠΑΣΟΚ πως τάχα πίσω από την υπόθεση Κοσκωτά υποκρύπτεται η κοινή συνωμοσία των Εβραίων και της CIA εναντίον του Κινήματος και του αρχηγού του.

Πως αντιμετωπίζει αυτή την κατάσταση ο Ανδρέας Παπανδρέου; Πριν από μερικά χρόνια, ύστερα από δημοσιεύματα στο έξιτερικό για τον αντισημιτισμό του ΠΑΣΟΚ, αναγκάστηκε να δηλώσει (στον πληθυντικό): "Δεν είμαστε αντισημίτες".

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία, ο κ. Παπανδρέου δεν είναι αντισημίτης. Κινικός είναι. Σ' αυτό, όπως και σε πολλά άλλα ξητήματα. Από αντισημιτισμό, που απρο-

κάλυπτα εκδηλώνουν, διακατέχονται πολλά από τα μεσαία και κατώτερα στελέχη του ΠΑΣΟΚ και οι περισσότεροι από αυτούς που αποτελούν το σταθερό και φανατισμένο πυρήνα των οπαδών του. Ο κ. Παπανδρέου δεν διαχώρισε ποτέ τη θέση του από τους φασιστοειδείς υποστηρικτές και φίλους του (π.χ. Κουρής).

'Εμμεσα, αλλά αρκετά εμφανώς, ενισχύει τον αντισημιτισμό και τον αξιοποιεί ασύντολα για τη δημοτικότητά του. Όταν οι φίλοι του και τα προσκείμενα σ' αυτόν δημοσιογραφικά όργανα χυδαιολογούν ανενδοίαστα εναντίον των Εβραίων, ενώ ο ίδιος, αρχηγός του "Κινήματος" και πρωθυπουργός, σιωπά, υποθάλπει έμμεσα αυτές τις αθλιότητες.

Εξαιρετικά πρόσφροδο έδαφος και κλίμα ανάπτυξης βρίσκουν ο αντισημιτισμός και ο λαϊκιστικός καισαρισμός στους ξεριζωμένους από την υπαίθριο κατοίκους των πόλεων. Αποκομμένοι από τις αρχικές κοινωνικές σχέσεις τους, απομονωμένοι σε μικρά διαμερίσματα πολυκατοικών, έχουν σαν πλασματικό "έξω κόσμο" την τηλεόραση και μοναδικό συνεκτικό κρίκο το "χαρισματικό" αρχηγό, συνεχίζοντας έτσι να διατηρούν κάποια ψευδαισθηση κοινωνικότητας. Τη γλώσσα της "Αυριανής" (τώρα προσπαθούν να τη μιμηθούν και μερικές νεότευκτες εφημερίδες της αντιπολίτευσης), που εκμηδενίζει το ενδεχόμενο κάποιας στοιχειώδους διαφροτοποίησης και κάθε κριτικού διαλογισμού, αισθάνονται σαν τη δική τους γλώσσα (ή αγλωσσία), γιατί είναι α-

κριβώς εκείνη που εκφράζει ("σταράτα") τις προλήψεις, προκαταλήψεις, φαντασιώσεις, προσωπολατρίες και επιθετικότητές τους.

Η πνιγηρή ατμόσφαιρα των θρυμματισμένων κοινωνικών σχέσεων και της απομόνωσης στον κατεστραμμένο, οικολογικά και πολιτισμικά, χώρο, ερθείζει την υποψία για την πανταχού παρουσία και συνωμοσία αόρατων εχθρών. Χωρίς εντούτοις να αποκλείονται οι απόκυρψες φαντασίες ταύτισης με τους ευκαιριακά και παρανόμως πλούτισαντες αυτουργούς και συναυτουργούς των οικονομικών σκανδάλων και με τους ξαφνικά αναρριχηθέντες νέους, πιο αδιάντροπους, αργίστες της πολιτικοκοινωνικής φαυλοκρατίας. Κάτι που μπορεί κάθε στιγμή άμμων να μεταβληθεί σε φθόνο απέναντι τους.

Η φαντασία εκείνη, που θα ανάζητούσε και θα έβρισκε εναλλακτικές λύσεις, καταπνίγεται από τη συναισθηματική πρόσδεση στον αυταρχικό αρχηγό και από τη δαμονολογία που υποδαύλιζουν οι λαϊκιστικοί προπαγανδιστές. Για τα απειλητικά σ' όλο τον κόσμο και την Ελλάδα, για την αποτυχία του ΠΑΣΟΚ και του αρχηγού του, για την προσωπική κακοδαιμονία, πρέπει οπωδόποτε να φέρει την ευθύνη μια αόρατη κοινοπραξία καταχθόνιων, οικονομικά και πολιτικά παντοδύναμων εχθρών.

Γάλλος σοσιαλιστής, που το 1986 παραβρέθηκε σε συγκέντρωση τοπικής οργάνωσης του ΠΑΣΟΚ στην Κορινθία, εξέφραζε στο "Νουβέλ Ομπερεζβα-

τέρ" την κατάπληξη και τον αποτροπιασμό που ένιωσε, ακούγοντας Έλληνες "σοσιαλιστές" να λένε, πως οι Εβραίοι προκάλεσαν δόλια τη διάδοση του είτε, με μοναδικό σκοπό να προξενήσουν μια νέα παγκόσμια καταστροφή!

Η παρανοϊκή, αναγκαστικά συγκεχυμένη, αλλά δαιμονική εικόνα για τους Εβραίους εξυπηρετεί τη λαϊκιστική δημαγωγία. Μέσα στις παραλογες φαντασιώσεις που προκαλεί η αντισημιτική δαιμονολογία, κάποιο υποτιθέμενο εβραϊκό μυστικό κέντρο κατευθύνει τις "σκοτεινές δυνάμεις" σε όλον τον κόσμο και την Ελλάδα.

Καθοριστικό στοιχείο του γερμανικού ναζισμού αποτελούσε η αντίφαση ανάμεσα στον αντικομμουνισμό και τον φευτο-αντικαπιταλισμό του, που όμως μέσω της ναζιστικής προπαγάνδας δεν γνόταν αντιληπτή σαν τέτοια από τις εκχυδαϊσμένες μάζες. Γιατί "ο Εβραίος" της χιτλερικής δαιμονολογίας μπορούσε, κατά τρόπο παράλογο, να ενσαρκώνει ταυτόχρονα τον κομμουνιστή και τον μεγαλοτραπεζίτη...

Η φασιστική νοοτροπία ορισμένων κοινωνικών ομάδων, προϊόν συγκεκριμένων δομών και της λαϊκιστικής δημαγωγίας του ΠΑΣΟΚ, δεν θα μείνει, φρούμαι, χωρίς οδυνηρές συνέπειες στο μέλλον. Υπάρχει ο κίνδυνος να βρει τελικά την έκφρασή της, όχι οπωδήποτε πριν από τις προσεχείς βουλευτικές εκλογές, σ' ένα ανοιχτά ακροδεξιό πολιτικό σχήμα.

Το φαινόμενο είναι διεθνές. Για λόγους εκλο-

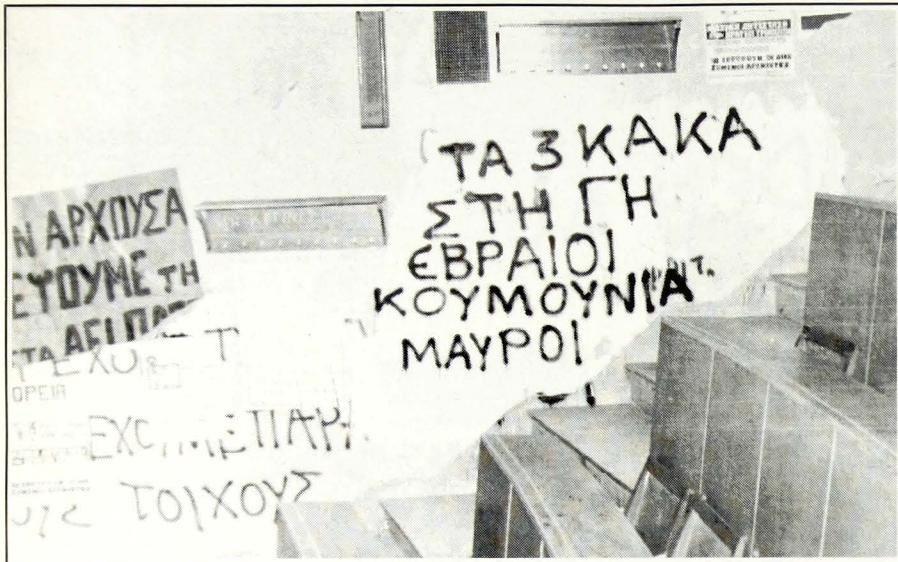
γικής δημαγωγίας επιδίωξε η γερμανική Χριστιανοδημοκρατία να εκμεταλλευθεί για λογαριασμό της το κλίμα εναντίον των αλλοδαπών, με συνέπεια τα γνωστά επλογικά αποτελέσματα υπέρ των ακροδεξιών, ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις: στο Βερολίνο και τη Φραγκφούρτη. Και εάν στη Νέα Δημοκρατία δεν επικρατήσουν αυτοκαταστροφικές τάσεις, θα πρέπει να σταματήσουν οι (μέχρι τώρα) εσωκομματικοί αντισημιτικοί ψιθυροί εναντίον του κ. Έβερτ.

Χαρακτηριστικό σύνδρομο του αντισημιτισμού είναι η απουσία της λογικής. Ήξει εκατομμύρια Εβραίοι, που εξοντώθηκαν στα ναζιστικά στρατόπεδα του θανάτου, ήταν όλοι μεγαλοεπιχειρηματίες και εκμεταλλευτές!.! Πρόκειται για τη γνωστή φασιστική μεθοδολογία: Οι πρωταγωνιστές της πολιτικούντων ειδικότητας

και παρανόμως πλουτίσαντες, αλλά και εκείνοι (οι άπειροι μικροφοροφυγάδες και μικροκομιτινάδοι) που ταυτίζονται ψυχολογικά μαζί τους, προσάπτουν και προβάλλουν τις δικές τους ανομίες ή φαντασιώσεις σε "σκοτεινές δυνάμεις" και εξιλαστήρια θύματα. Οι Εβραίοι είναι τραπεζίτες. Οι αναρριχηθέντες φαυλοκράτες και πιστολέρος μπορούν γι' αυτό να λεγήλατούν Τράπεζες. Οι Εβραίοι είναι δήθεν ανένδοτοι και δαιμόνιοι διεθνείς κερδοσκόποι. Οι ειρηνόφιλοι λαϊκιστές, που διαρκώς διακηρύσσουν το "διεθνισμό" τους και την αλληλεγγύη τους με τις χώρες του Τρίτου Κόσμου, που επιδιώκουν το "σοσιαλιστικό μετασχηματισμό" και την κατάργηση της κερδοσκοπίας, περιορίζονται στο εμπόριο όπλων με το Ιράκ και το Ιράν, τη Νικαράγουα και τη Χιλή, τη Μοζαμβίκη και τη Νότια Αφρική.

Οι λαϊκιστές του ΠΑΣΟΚ δεν θέλουν να γνωρίζουν ποιοι ήταν - και προ πάντων τι ήταν - οι περισσότερες και σημαντικότερες προσωπικότητες στην ιστορία τόσο του επαναστατικού όσο και του μεταρρυθμιστικού διεθνούς σοσιαλισμού κινήματος. Μαρξ, Λασάλ, Καούτσκι, Αντλερ, 'Ότο Μπάσονερ, Μπερνοντάΐν, Ρόζα Λούξεμπουργκ, Μάρτοφ, Τρότσκι, Λεόν Μπλούμ και Αβραάμ Μπεναρόγιας είναι ελάχιστα ονόματα Εβραίων, που κατ' εξαίρεσην συγκινούν και εμπνέουν τα μέλη των νομαρχιακών επιτροπών του ΠΑΣΟΚ...

Ανώτερα στελέχη και υπουργοί του ΠΑΣΟΚ, που σπούδασαν και έζησαν πολλά χρόνια στη Γερμανία, και μεροκού μάλιστα έγιναν καθηγητές γερμανικών πανεπιστημάτων, έχοντας τη δυνατότητα να γνωρίσουν επαρκώς την ολέθρια ιστορία του λαϊκισμού και του α-

ντισημιτισμού, δεν είχαν την αναγκαία ευασθησία και αντοχή να διαχωρίσουν δημόσια τη θέση τους από τους ρυπαρούς λαϊκιστές και αντισημίτες; Με τη σιωπή τους και μόνον έγιναν συνεργοί του Κουρή. Πρόσκειται για οπορτούντισμό; Μήπως, σαν υπάκουοι και επιμελείς μέχρι πρόσφατα υφίσταμενοι, περιμέναν να καταδικάσουν πρώτοι τον αντισημιτισμό και να θυμηθούν τη Ρόζα Λουζεμπουργκ ο κ. Κουτσόγιαργας και ο κ. Κατσιφάρας; Τώρα εμφανίζονται σαν οι ακέραιοι υποστηρικτές της κάθαρασης, που θέλουν να ανασυγκροτήσουν το πραγματικό και αγνό ΠΑΣΟΚ της βάσης!

Στο ΠΑΣΟΚ, όπως και σε κάθε σοβινιστικό, λαϊκιστικό Κίνημα, συνυπάρχουν, όχι τυχαία, ο αυταρχισμός, η φαυλοκρατία και ο αντισημιτισμός. Και οι χιλιάδες των αγνών στελέχων και μελών στη βάση είναι μύθος. Χωρίς την ανάλογη λαϊκή και κοινωνική βάση, δεν θα

μπορούσαν να ορθοποδήσουν ο κ. Κουτσόγιαργας και ο κ. Τόμπρας. Όλες οι εξουσίες, και οι φασιστικές, πηγάζουν τοντάλαχιστον από τμήματα του λαού. Όσο για τη σοσιαλιστική ταμπέλα, αυτή τη χρησιμοποίησαν και πολλοί άλλοι (από τον Χίτλερ μέχρι τον Στάλιν, από τον Τσαουσέσκου μέχρι τους διαφόρους σημερινούς εκπροσώπους των ποικίλων τάσεων του αραβικού "σοσιαλισμού").

Πως αντιμετωπίζει η "Σοσιαλιστική Διεθνής" το ΠΑΣΟΚ; Έχει βέβαια μεταβληθεί σε λέσχη συντητήσεων συνταξιούχων πολιτικών, διαθέτει ίδιας μερικές προσωπικότητες διεθνούς κύρους (Βίλι Μπραντ). Αν και είναι επαρκώς πληροφορημένη για τα συμβαίνοντα στο ΠΑΣΟΚ, εξακολούθει να επιθυμεί την ένταξή του. Το υπαρχείονταν ίσως διεθνοπολιτικές σκοπιμότητες! Και η αλληλεγγύη Σουηδών, Αυστριακών και μερικών άλλων σοσιαλδημοκρατών με τους εμπόρους όπλων του ΠΑΣΟΚ

είναι κατανοητή... Αυτή είναι η "υπαρκτή σοσιαλδημοκρατία"!

'Ένα ίδιας ηθικό ερώτημα τίθεται επιτακτικά στους Γερμανούς σοσιαλδημοκράτες: Πώς μπορούν αυτοί (εναίσθητοι επικοινωτές στη χώρα τους, λόγω της βεβαρημένης γερμανικής ιστορίας, και του πιο ανεπαισθητού κυριπποαντισημιτικού υπαινιγμού), να υποστηρίζουν στην Ελλάδα χωρίς καμιά επιφύλαξη (Ρούντι Αρντ) αντισημίτες;

Και πως αντιμετωπίζει η ελληνική διανόηση τους υποδαυλιστές του αντισημιτισμού; Γιατί οι συγγραφείς και οι καλλιτέχνες, εναίσθητοι δέκτες των διαδραματιζόμενων, δεν έχουν (εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις) στηγματίσει ακόμα το χυδαίο φαινόμενο; Τι κάνει ο Μίκης Θεοδωράκης, συνθέτης του "Μάουτχάουζεν"; Τι κάνουν οι άλλοι διανοούμενοι;

Γιατί παραλείπουν να αντιμετωπίσουν αυτή την αθλιότητα στην επίσημη ελληνική "πολιτική κοιλ-

τούρα"; Εάν έχουν μεταβληθεί σε υπαλλήλους ή οιονεί υπαλλήλους του υπουργείου Πολιτισμού, τότε φωτάμε: Τι κάνει η Μελίνα Μερκούρη;

Δεν έχω την ανεπίτρεπτη έπαρση να θέλω να μιλήσω για λογαριασμό των Ελλήνων Εβραίων. Αισθάνομαι όμως την ανάγκη μόνο να τους προτρέψω, να μιλήσουν κάποτε οι ίδιοι. Θα πρέπει να βρουν και να επιβάλλουν τη δική τους "φωνή" και το δικό τους στιλ, σαν άρρωτα συντακτικά στοιχεία της ελληνικής κοινωνικής και πολιτισμικής ζωής γόνιμα, όπως παντού στον κόσμο, στοιχεία εμπλούτισμού και πλουραλισμού. Και όσο για το ερώτημα: "Τι κάνουν επιτέλους οι Έλληνες Εβραίοι;" αυτό το θέτουν διαφορών άλλων εθνικοτήτων. Με την άρνηση του λαϊκισμού, δεν προσπαθώ να προστατεύσω τους Εβραίους. Τον ελληνικό πολιτισμό και τον εαυτό μου θέλω να προστατεύσω, από τη λαϊκιστική χυδαίότητα και την αντισημιτική δυσοσμία.

Γιατί λαϊκισμός είναι η κατάφαση στον επιπόλαιο εξωραϊσμό των ρυπαρών και επιθετικών μαζικών προκαταλήψεων. Η μάσκα της λαϊκιστικής εξατερικής αυταρέσκειας προσπαθεί να κρύψει πεισματικά τη δυσφορία που προκαλεί η αθλιότητα της μόνωσης και της ισοπέδωσης στον κατεστραμμένο - οικολογικά, κοινωνικά και αισθητικά - χώρο, στο χαμένο ιστορικό χρόνο.

[Ο κ. Ανδρέας Χριστινίδης είναι κοινωνιολόγος, ανώτατος πανεπιστημιακός συμβούλος, Γκίζεν, Ομοσπονδιακή Γερμανία. Η μελέτη αυτή δημοσιεύτηκε στην "Ελευθεροτυπία", 5.4.1989]

Αριθμός 'Αγνωστος

Φοιχτό χρονικό και τραγικό ολοκαύτωμα, η γενοκτονία, το έγκλημα, ο αποτροπιασμός των εθνών.

το θλιβερό προνόμιο της φυλής των Εβραίων, γι' αφανισμό σε βάρβαρη κατάληξη,

από βιολογική συστηματική εξόντωση.
Το μπλάσιο πρωινό, στο γκέτο της μικρής πόλης, γερμανοί Ναζί καταχτητές με βία,

σε ψυχρό και κτηνώδη σχέδιο, άνοιγαν τα σπίτια και τους άφηναν άναυδους, από την αναπάντεχη επίσκεψη.

Στο διάβα τους σκορπούσαν τον θάνατο, τον ίλιγγο και την καταστροφή του κόσμου και η βλοσυρή φωνή τ' αξιωματικού ξάφνιασε:

- Φαγητό και ουάχα για τρεις μέρες...

Τα πρόσωπα σβύσανε, κίτρινη φλόγα,

πέθαναν χίλιες φορές από ποιν.

Πούναι η ζωντάνια στα στήθια τους:

Τρόμος πυκός ζωγραφίστηκε γύρω τους.

Με το τσιγκέλι, ο αγκυλωτός σταυρός ανέμιξε· γιατί χάθηκε η ανθρωπιά της γης μας και ζωντάνεξαν της σβάστικας οι βρυκόλακες; Με βαριά την καρδιά, σύθηκαν από το σπίτι.

Στο δρόμο αντάμωσαν κι άλλους ομόθενους, με τα κίτρινα άστρα στο στήθος

και ζωηρούς αριθμούς, χαραγμένους στα χέρια, σήμα κατατεθέν της γνωριμίας τους.

Κραυγές αγωνίας, σπαραγμοί απ' τις μάνες, στους αντρες, τα παιδιά και τους γέρους, από παρθένα κορίτσια και τις γεροντισσές, που κοπάδι για σφραγή, το τραγικό πρωινό,

την εφιαλτική μέρα, έβαψαν τον ουρανό μαύρο. Ανθρώπινες κάρυγες, συρρεπτός που κινάει,

στους δρόμους κι ανάμεσα εκείνοι, τ φράη του κόσμου να δύνε, στα στρατόπεδα να ξήσουν τη ζωή τους,

ή στα καμίνια, λαμπτάδες ζωντανές να καιούνε, όπως τόσα εκατομμύρια άνθρωποι.

Νοοτροπία φριχτή, γόητεύει τους Ναζί, στο θλιβερό κατάλογο βαλανε κι άλλους, με αναρίθμητες μαρτυρίες αιώνων,

βαθιά στην ψυχή, φωλιάζουν στρατόπεδα, να διατηρούνε θάτικτο, το μηχανισμό του θανάτου. Χάρτινη καρδιά κι οι γνωστοί,

με φωνή που ψελλίζει από φόβο κι οι φρουροί, βάναυσα τους κτυπάνε, με σβύσμενη ανάσα, στην προδοσία δεσμώτες,

μ' όση δύναμη τους απόμεινε ικετεύαν:

- Διώξτε τους ξένους που έμειναν, από λάθος στα σπίτια μας...

Άδικα προσμένανε δύο, να φανεί η ελπίδα, ο προστάτης τους έχει μέρος να θεί, στην αντάρια τον πολέμου ξεχάστηκε.

Στην πλατεία καρτερούνε βαγόνια

και ν' αναθρώσκει ο καπνός απ' τα κρεματόρια,

'Ολοι ήταν ένα νούμερο.

τον ανθρώπινο πόνο να πάρουν μαζί τους σε ταξίδι ολέθρου, τρεις μέρες και κάτι, για να μείνει φρικιαστική η ανάμνηση,

στο λουτρό κι άλλοι γι' απολύμανση,

ή για πειραματόζωα γιατρών,

χωρίς την ελπίδα προσμένουνε,

ώρες πολλές είναι άδικο,

κάτι πρέπει να γίνεται.

Απ' το κόπταί ανθρώπων αχνολάμπει, ο πατέρας, η ελπίδα των δύο, ξεχώρισε, στη σράτα σιμώνει κι ευθύς αρπάζει στα χέρια του, κουλουριασμένη ψυχή, τ' ανθρώπινο ράκος, τη σύντροφο της ζωής και τον καρπό του και μακριάνουν, αφηγούν τους άλλους, με τα μάτια στραμμένα στο δρόμο, τις καρδιές να σπαραγάνε στο κλάμα, υκεσίας φωνές να σωθούνε.

Η χρονή, η στιγμή που λυτρώθηκαν, θα 'χε χαθεί για λίγο,

ήταν η ώρα, που τον ανθρώπινο πόνο,

βίαια στιβάζαν τα καμιόνια ψυχές,

χρυσοσταλίδες από τα μάτια κυλούσαν,

ποτίζαν και φαίνανε γύρω,

για τ' αδέρφια με τις στάμπες στα χέρια

κι ας ξεχώρισαν δύο, ήταν κάτι κι αυτό,

έχει μικρύνει ο αριθμός,

από τους μελλοθάνατους της γης,

ήταν η γυναίκα και ο γιός...

ΛΕΦΤΕΡΗΣ ΤΖΟΚΑΣ
Αθήνα

Πίξες αντισημιτισμού

Γιώργος Α. Δούδος

Η εργασία αυτή, αφιερώνεται στην
ιερή μνήμη του ενάμιση εκατομμυ-
ρίου παιδιών του λαού Ισραήλ, που
ξέονταθηκαν κατά το Ολοκαύτωμα.

Ο αντισηματισμός υπήρξε η πιο επιχίνδυνη έκφραση του φασισμού, απτής της τραγικής και φοβερής παραποίησης στις ανθρώπινες σχέσεις, απόμενον και λάδιον.

Η ιδιαιτέοντες επικυνδυνότητα του αντισημιτισμού, σε σχέση με άλλες εκφράσεις φυλετισμού, οφείλεται στο γεγονός ότι, ο αντισημιτισμός, αποτελεί κατ' εξοχήν ιδεολογικό ρατσισμό. Οι ωίζες των διαχοίσεων και των διωγμών, κατά των Ιουδαίων στις χώρες της Διασποράς, πάντοτε βρίσκονται στο πυτεύων των ανθρώπων και ενισχύονται και από άλλες σκοπιμότητες, κοινωνικής ή οικονομικής αιτίας.

Το Ολοκαύτωμα, υπήρξε η κυριαρχία τραγωδίας, που επί αιώνες κυριαρχούσε στην αντισημιτισμό της χριστιανικής Ευρώπης. Για τούτο και η ευθύνη για το Ολοκαύτωμα, χρεώνεται μελανό στίγμα στο δυτικό πολιτισμό.

Ο 'αντισημιτισμός, με την πάροδο των χρόνων, αποτέλεσε στοιχείο της ουλογικής συνείδησης των Χριστιανών, κάθε ομολογίας και εκκλησιαστικής παράδοσης. Μετά την πλήρη διάζευξη μεταξύ Εκκλησίας και Συναγωγής, που τοποθετείται περίπου στον 4ο αιώνα μ.Χ., ανιστόρητα και αθεολόγητα, από πλευράς βιβλικής αλήθειας, άρχισαν να απειθύνονται κατά του λαού Ισαήλ, ως συνόλου, οι κατηγορίες για μισαφίνια και θεοκτονία. Ο θάνατος του Ιησού από τη Ναζαρέτ, φροτώθηκε στους Εβραίους και άρχισε να καλλιεργείται ο αντισημιτισμός μεταξύ των Χριστιανών. Το Ρωμαϊκό Δίκαιο των Χριστιανών Αυτοκρατόρων, Ανατολής και Δύσης (των επιγόνων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας) περιέχει αρκετές χαρακτηριστικές διατάξεις, που εισήγαγαν διακρίσεις σε βάρος των Ισαοπατών, απλά και μόνο εξαιτίας της θρησκευτικής τους πίστης¹. Οι διατάξεις της κοσμικής νομοθεσίας, με τις σε βάρος των Εβραίων διακρίσεις, εμπλούτισαν και το δίκαιο της Εκκλησίας, ιδίως τις δινήσκες στα άριστα.

δικαιοδοσίας της οποίας οι Ισραηλίτες, στερούνταν βασικών δικαιωμάτων αστικής φύσης, που δυσκόλευαν ιδαίτερα τον βιοπορισμό τους.

Με εντυπώτητα απέναντι στην αλήθεια και μόνο, καταβέτω σ' αυτή τη σύντομη παρουσίαση, τη διαπίστωση, ότι δυστυχώς, ακόμη ως τις μέρες μας, μέσα στο χριστιανικό κόσμο συντηρούνται οι φίλες, που έθεψαν τον αντισημιτισμό στην Ευρώπη και δεν υπάρχει η αναφράκτια τόλμη και το πνευματικό σθένος της μετάνοιας.

Πρέπει να σημειωθεί στο σημείο τούτο, πως μόνον ορισμένες βιβλικής έμπνευσης χριστιανικές κοινότητες, ετολμήσαν τη μετάνοια για τον χριστιανικό αντισημιτισμό, ως έκφραση βαθύτερης πιστότητας, τόσο προς τον Ιουδαϊο Ιησούν Χριστό, όσο και προς την Αγία Γραφή.

Παρότι στη σύγχρονη Ελλάδα, δεν υπήρξε οργανωμένο μαζικό κίνημα αντισημιτισμού, εντούτοις, σε λειτουργικά κείμενα της Ελληνικής Οθόνδοξης Εκκλησίας, που είναι απότομα και συντομοτάτως πετυχών, σίγουρα δέ

χυτος ο αντισημιτισμός. Επίσης, είναι διάχυτες στη συλλογική μνήμη των συγχρόνων Ορθοδόξων Ελλήνων, διάφορες κακόβουλες συκοφαντίες κατά του λαού Ισραήλ. Λ.χ. ότι δήθεν οι Εβραίοι "μαγαρίζουν" τις τροφές των Χριστιανών, ή ότι δήθεν κατά το Πέσαχ πίνουν αίμα χριστιανώπαιδων, ή ότι δήθεν, τα μικρά Εβραίοπουλά, διαπαιδαγωγούνται στη βλασφημία τερών προσώπων της χριστιανικής πίστης. Αυτές οι μιθοπλασίες, με σαφέστατο αντισημιτικό περιεχόμενο, περιέχονται και στις διδαχές του Κοσμά του Αιταλού². Τέλος, μια λαογραφική έκφραση αντισημιτισμού στον ελληνικό χώρο, είναι το έθμο του καρφιάτος του Ιούδα, που νομίζω πως διασώζεται μόνο στην Κρήτη πλέον.

Ο αντισημιτισμός των Χριστιανών

Ο αντισημιτισμός των Χριστιανών, αποτελεί κατά τη γνώμη μου βλασφημία κατά του Ιησού Χριστού, ο οποίος υπήρχε Ισραηλίτης. Ο Χριστιανός, είναι κάποιος, που συνδέεται με τον Θεό του Αβραάμ, του Ιακώβ, με την πίστη του στον Ιησού από τη Ναζαρέτ. Ο Ιησούς, περιγράφοντας την έσχατη κρίση (Μαθ. 25:31 - 46), αναδεικνύει χρισμό παράγοντα, τη στάση των ανθρώπων, απέναντι στους αδελφούς του αλλά πολλοί ξεχνούν, πως φυσικοί αδελφοί του Ιησού είναι οι Εβραίοι. Οι Εβραίοι, που δολοφονήθηκαν από σταυροφόρους, που στο ένα χέρι κρατούσαν το φρονικό σπαθί τους και στο άλλο το σταυρό. Οι Εβραίοι, που για αιώνες θεωρούνταν από χριστιανικούς λαούς της Δυτικής Ευρώπης και της Ρωσίας, οι μόνες αυτές για τις κακοδαιμονίες των λαών και για τούτο υπέστησαν διωγμούς, εξευτελισμούς, διακρίσεις, με την ένοχη σιωπή ή και την ενθάρρυνση συχνά ηγετών της εκκλησίας. Οι Εβραίοι, που ως πρόβατα σύρθηκαν στην εξόντωση από τους Ναζί και τους συνεργάτες τους, με την αδιάφορη σιγή του τότε Πάπα της Ρώμης.

Ο Παύλος, στο 11ο κεφάλαιο της επιστολής του προς τους Ρωμαίους, κάνει εκτεταμένα λόγο, για το χρέος των εθνικής καταγωγής Χριστιανών απέναντι στο λαό Ισραήλ. Ιδιαίτερα, μετά το Ολοκαύτωμα, οι Χριστιανοί και οι εκκλησίες, οφείλουν επιτέλους να προχωρήσουν στην εξόφληση του χρέους, για το οποίο μιλά ο Παύλος. Είναι χρέος των Χριστιανών του κόσμου, όλων των ομολογιών και παραδόσεων να εξαλείψουν τις ρίζες του αντισημιτισμού και μ' αυτό τον τρόπο

Με τη μορφή "Εθιμου" 20 αιώνες μετά η βαρβαρότητα συνεχίζεται

Αναδημοσιεύουμε από αντισημιτικό έντυπο (στις 5.5.1989), την παρακάτω επιστολή ανώνυμου αναγνώστη του. Είκοσι αιώνες μετά τον Χριστό, εν ονόματι Εκείνου που προήχθη από τη φυλή του Ισραήλ και δίδαξε την Αγάπη, κάποιοι - εμφανείς ή αφανείς - παράγοντες φρασισμού προτρέπουν και μαθαίνουν τα Ελληνόπουλα να καίνε τον Εβραίο Ιούδα³:

"Την ημέρα του Πάσχα βρέθηκα στην ιστορική νήσο Ύδρα, για την οποία φημολογείται πως άλλοτε θήμερη υπό των ξένων, πράγμα που είναι ψέμα, καθώς οι Ελλήνορθόδοξες παραδόσεις συνεχίζονται και που μία απ' αυτές είναι το κάψιμο του Εβραίου Ιούδα και στην οποία θα σταθώ. Πιο συγκεκριμένα: Την Κυριακή του Πάσχα σύσσωμος ο λαός της Ύδρας κατέβηκε στο γήπεδο του νησιού όπου και επιφρούληθη ο Εβραίος Ιούδας, ο προδώσας του Υιού του Θεού ενώ μάλιστα την εν λόγω εκδήλωση έγραψαν σε βίντεο και πολλοί ξένοι και Έλληνες παρευρισκόμενοι!"

Αυτό μάλιστα που θα ήθελα να τονίσω είναι πως ο λαός μας δεν ξεχνά ποτέ, με τέτοιες εκδηλώσεις το μίσος κατά των εχθρών του έθνους του, και με τον τρόπο του προειδοποιεί τους Εβραίους σιωνιστές και τους λοιπούς εχθρούς μας πως αν συνεχίσουν το βιολί τους θα συντριβούν κάτω από το πόδι του Έλληνος στρατιώτου, καθώς η Ελλάς προώθισται να ζήσει και θα ζήσει, είτε το θέλουν είτε όχι οι σιωνιστές".

να φανερώσουν τη βαθειά τους μετάνοια για τον αντισημιτισμό, που επέτρεψαν να τραφεί στους κόλπους της εκκλησίας. Μια τέτοια ενέργεια, που θα σημαίνει διαγραφή ύμνων, αποκήρυξη συγγραμμάτων, ακόμη και κορυφαίων Χριστιανών και ό,τι άλλο θα συμβάλλει στην αποδοχή των Εβραίων, ως τέκνων εκλεκτών του Θεού και όχι ως δήθεν θεοκτόνων, είναι βέβαιο πως θα αποτελέσει μας συγχλονιστική ανάνεωση της υπακοής των Χριστιανών, σε όσα δίδαξε ο διδάσκαλος από τη Ναζαρέτ.

Ειδικότερα ως προς την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία, άλλα και τις λοιπές τοπικές ορθόδοξες εκκλησίες, η έμπρακτη αποκοτή των ριζών που συντηρούσαν τον αντισημιτισμό - στην Ορθόδοξη Ρουμανία ο αντισημιτισμός μεταφράσθηκε ως πολιτική συνεργασία με τη ναζιστική Γερμανία και ενεργός συνεργασία των Ρουμάνων στην εξόντωση των Ιουδαίων της χώρας³, θα ήταν απόλυτα σύμφωνη, τόσο με την απόφαση της Συνόδου της Κωνσταντινούπολεως του 1872, που καταδίκασε ως αίρεση τον εθνοφυλετισμό (φατουσισμό), όσο και με το πνεύμα που εξέφρασε εγκύλιος του Οικουμενικού Πατριαρχή Μητροφάνους Γ', που απέστειλε προς τους Ορθόδοξους της Κρήτης το 1568, στην οποία καταδίκασε ενέργειες σε βάρος των Ιουδαίων του νησιού, την εποχή της ενετοκρατίας⁴.

Στη συνέχεια, από την ακολουθία "των αγίων και αρχάντων παθών του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού", θα παραδέσου ορισμένα λειτουργικά κομμάτια, που είναι χαρακτηριστικά και εκφράζουν την εμφύλοχώρηση του αντισημιτισμού σε μεταβιβλικά κείμενα της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η παραπάνω ακολουθία είναι πολύ γνωστή και στους απλούς, χωρίς θεολογική παρεδία, ορθόδοξους Χριστιανούς. Ψάλλεται το βράδι της Μεγάλης Πέμπτης και είναι γνωστή περισσότερο, ως τα "δώδεκα Ευαγγέλια".

"Επί τη προδοσία, ουκ ηρκέσθησαν Χριστοί,

τα γένη των Εβραίων, αλλ' εκίνουν τα κεφαλάς αυτών,

μικτηρισμόν και χλεύη προσάγοντες. Άλλα δος αυτοίς, Κύριε, κατά τα έργα αυτών, ότι κενά, κατά σου εμελέτησαν".

(Αντίφανο της ακολουθίας)

"Το άθοισμα των Ιουδαίων, των Πιλάτων ηγήσαντο σταυρωθήναι σε Κύριε: αυτίαν γαρ εν σοι μη ευδόντες, τον υπεύθυνον Βαραββάν τηλευθέωσαν, και σε τον δύκαιον κατεδίκασαν, μιαφονίας έγκλημα κληρωσάμενοι.

Άλλά δος αυτοίς Κύριε, το ανταπόδομα αυτών,

ότι κενά, κατά σου εμελέτησαν".

(Αντίφανο της ακολουθίας).

"Των θεοκτόνων ο εομός, Ιουδαίων έθνος το ανόμον, προς Πιλάτον εμμανώς ανακράζον έλεγε: σταύρωσον Χρι-

Ριζες αντισημιτισμού

στόν τον ανεύθυνον.

Βαραβίζων δε μάλλον ούτοι ητήσαντο. Ήμεις δε φθεγγόμεθα, ληστού του ευγάμουνος, την φωνήν προς αυτόν·

Μηνοθήτη και ημών Σωτήρ, εν τη βασιλεία σου".

(Στίχοι των Μακαριούμων)

"Ολέθριος σπείρα θεοσυγών,

πονηρευομένων θεοκτόνων συναγωγή,

επέστη Χριστέ σου·

και ως ἀδικον είλκε, τον κτίστην των απάντων,

ον μεγαλύνοντες".

(Τρόπαιο της ακολουθίας)

"Δύο και πονηρά εποίησεν, ο πρωτόκος υιός μου Ισραὴλ:

εμέ εγκατέλιπε, πηγήν ύδατος ζωής,

και ὡρηνεν εαυτώ φρέαρ συντετριψμένων εμέ επι ξύλου εσταύρωσε, τον δε Βαραβίζαν ητήσατο και απέλυσεν.

Εξέστη ο ουρανός επι τούτω και ο ήλιος τας ακτίνας απέκρυψε.

Συ δε Ισραὴλ, ουκ ενετράπτης, αλλά θανάτῳ με παρέδοκας.

'Αφες αυτοῖς, Πάτερ ἄγιε, ου γαρ οίδαις τη εποίησαν'.

(Ιδιόμελο των Αἰνων)

"Σταυρωθέντος σου Χριστέ, πάσα η κτίσις βλέπουσα ἐτρέψει-

τα θεμέλιατς γῆς, διεδονήθησαν

φύσιο του κράτους σου·

σου γαρ ψυφωθέντος σῆμερον,

γένος Εβραίων απώλετο'...".

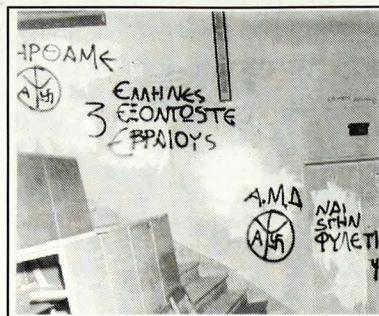
(Απόσπασμα ιδιόμελου)

"Λαός δυσσεβής και παράνομος,

ίνα τι μέλετά κενά; ίνα τι την ζωήν

των απάντων,

θανάτω κατεδίκασε; Μέγα θαύμα!

ότι ο κτίστης του κόσμου, εις χείρας ανδών παραδόδοται,

και επι ξύλου ανυψούται ο φιλάνθρωπος.

ίνα τους εν 'Αδη δεσμώτας ελευθερώσης, κράζοντας:

Μακρόθυμε Κύριε, δόξασοι".

(Ιδιόμελο της ακολουθίας).

Νομίζω, ότι δεν είναι αναγκαίο να σχολιασθεί το περιεχόμενο των λειτουργικών κειμένων της Ορθόδοξης Εκκλησίας, που παρέθεσα αμέσως πιο πάνω. Κάθε χρόνο, τη Μεγάλη Πεμπτη, όσοι Χριστιανοί παρακολουθούν την ακολουθία των παθών, ακούν για τον "θεοκτόνο εσμό" του γένους των Εβραίων, που βαρύνεται για πάντα, με το "έγκλημα" της "μιαιφονίας" (μιαιφονία είναι η αιμοδιψύα και ο φόνος) κ.λπ.

Αντισημιτική φιλολογία στην Ελλάδα

Αυτή τη στιγμή, ευτυχώς χωρίς επι-

τυχία, συντηρείται στον ελληνικό χώρο μια αντισημιτική φιλολογία, που δυστυχώς προέρχεται από τη θρησκευμένους ορθοδόξους Χριστιανούς, λαϊκούς και κληρικούς.

Το κατασκευασμα της μυστικής τοσαρικής αστυνομίας Οχράνα, που κυκλοφόρησε με τίτλο "Τα πρωτόκολλα των σοφών της Σιών", έχει γνωρίσει επανειλημμένες εκδόσεις στην ελληνική γλώσσα, από χριστιανικούς εκδοτικούς οίκους. Οι εκδόδεις "Μήνυμα, που ανήκουν στο θρησκευτικό πολιτικό κόμμα "Χριστιανική Δημοκρατία", έχει προβεί σε οκτώ εκδόσεις του παραπάνω μυθοπλάσματος. Η τελευταία με τίτλο "Τα μυστικά σχέδια του Διεθνούς Σιωνισμού" έγινε το 1986. Δύο τίτλοι βιβλίων, με αντισημιτικό περιεχόμενο, που διακινούνται από χριστιανικά βιβλιοπωλεία, ανήκουν σε κάπιον Dr. D.C. Yermas ως συντάκτη τους, χωρίς λοιπά στοιχεία, δηλαδή στοιχεία εκδοτικού οίκου, έτος έκδοσης κ.λπ. και είναι το "Γέρμα" και "Σιωνισμός", θανάσιμος απειλή κατά της ανθρωπότητος". Ο Αρχιμανδρίτης Χαράλαμπος Βασιλόπουλος, πρώην γραμμένος της Μονής Πετράκη στην Αθήνα, έχει γράψει αφετά βιβλία θρησκευτικού περιεχόμενον, ορισμένα από τα οποία έχουν σαρπεσταί αντισημιτικό πενέμα. Αναφέρω το βιβλίο "Κατά Αντιχρίστων", έκδοση 1988 της θρησκευτικής εβδομαδιαίας εφημερίδας "Ορθόδοξος Τύπος", στο οποίο υπάρχουν τα εξής κεφάλαια: "Οι Ιερωβάδες είναι όργανα των Εβραίων", "Η Εβραιομασωνία πολεμάει τον Μοναχισμό", ενώ στο κεφάλαιο "Η Μασωνία κατευθύνει τον Οι-

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θεόδωρου Μπενάκη:

"Αβραάμ Μπεναρόγια, Ελπίδες και Πλάνες"

(Εκδόσεις Στοχαστής, Αθήνα 1989)

Ένα ακόμη βιβλίο ήλθε να προστεθεί στη βιβλιογραφία της ειλικρικής πολιτικής ιστορίας. Πρόκειται για την επιλογή κειμένων του Αβραάμ Μπεναρόγια που εκδόθηκε με τον τίτλο "Ελπίδες και Πλάνες" από τον 1979 που πέθανε στην Χολόν την Ισραὴλ.

Η χρονική περίοδος που καλύπτει το βιβλίο είναι εκείνη της πολιτικής ζωής του Μπεναρόγια, δηλαδή από το 1908 μέχρι το 1979 που πέθανε στην Χολόν την Ισραὴλ.

Μέσα από τις ενότητες στις οποίες έχουν ενταχθεί τα κείμενα του, πολλά από τα οποία είχαν μεταφρασθεί από τα "λαϊτινο", ο αναγνώστης μπορεί να παρακολουθήσει την εξέλιξη του Μπεναρόγια και την πλούσια σε δράση σταδιοδοσία του.

Το 1908 ξεκίνησε με την ιδρυση της

αντίληψη για τον κομμουνισμό, μέχρι τη διαγραφή του και την αιτιολόγηση της από τον ίδιο.

Μετά την κατοχή και την τρομερή εμπειρία του γερμανικού στρατοπέδου ο Μπεναρόγια επέστρεψε στην Ελλάδα και πήρε μέρος στο τότε σοσιαλιστικό κίνημα, συμμετέχοντας στην ηγεσία του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΛΔ και αρθρογραφώντας στην εφημερίδα "Μάχη" και στο περιοδικό "Σοσιαλιστική Επιτεώρηση".

Το 1953, ύστερα από μια πρώτη επισκεψή του στο Ισραὴλ αποφάσισε να "επιστρέψει" στη γη των πατέρων του όπου εξακολούθησε να έχει ενεργό ρόλο στο εκεί σοσιαλιστικό κίνημα. Πιο πολύ όμως τον απασχόλησε η υπεράσπιση της "νέας" του πατρίδας από τα βέλη του αραβικού κόσμου και αφέρωσε πλήθος άρθρων του σε αυτό το θέμα.

Τέλος στο βιβλίο αυτό έχει συμπεριληφθεί μια συλλογή επιστολών του Μπεναρόγια στον φίλο του Μανόλη Κόρακα την περίοδο 1976 - 78.

κουμενισμό", περιλαμβάνεται τμήμα με επικεφαλίδα "Το Σιωνιστικό Σχέδιο". Επίσης αντισημιτικό βιβλίο είναι το "Η Εβραιομασωνία ξεσκετάζεται" του ίδιου κληρικού Χαρ. Βασιλόπουλου, που εκδόθηκε το 1987 από τη θρησκευτική εφημερίδα που ανέφερα πιο πάνω.

Στην ελληνική αντισημιτική βιβλιογραφία, μπορεί να προστεθούν τρεις τίτλοι βιβλίων κάποιου Γιάννη Φουράκη, με εθνικιστικό προσανατολισμό, ορισμένες μεταφράσεις Γάλλων αντισημιτών συγγραφέων, που γίνονται και κυκλοφορούν στην Ελλάδα από ακροδεξιά πολιτική ομάδα.

Εκείνο όμως που πρέπει να επισημανθεί είναι, ότι τα μόνα βιβλία με αντισημιτικό περιεχόμενο, που έχουν κάποια επίφαση σοβαρότητας, είναι όσα έχουν θρησκευτική χροιά, όπως αυτά που προανέφερα, τα οποία διατίθενται από θρησκευτικά βιβλιοπωλεία, που συνήθως προσελκύουν αρκετό κόσμο.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία, εδώ και χρόνια προετοιμάζει τη σύγχληση μιας Μεγάλης Συνόδου, με συμμετοχή όλων των τοπικών - εθνικών εκκλησιών. Μεταξύ των θεμάτων που θα απασχολήσουν τους συνοδικούς ιεράρχες, είναι και το πρόβλημα του ρατσισμού, που ηδη έχει συζητηθεί προσωνυδικά. Φοβούμαστε, πως αν δεν κοπούν οι ρίζες που συντρέχουν την πιο φοβερή έκφραση ρατσισμού, που είναι ο αντισημιτισμός, οι όποιες καταδίκες του ρατσισμού από τους ηγέτες της Οικουμενικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, στην καλύτερη περίπτωση θα είναι ευχές, χωρίς περιεχόμενο και καμιά βαρύτητα...

Οφείλουμε να υπενθυμίσουμε την εξής αλήθεια: το Ολοκαύτωμα οργανώθηκε και εκτελέσθηκε, από ένα χριστιανικό έθνος, το οποίο στη χριστιανική ιστορία της Ευρώπης, έταξε σημαντικό δόλο, είτε στηρίζοντας την πατική εξουσία, είτε δημιουργώντας τη Θρησκευτική Μεταρρύθμιση, που προανάγγειλε την έξοδο από το σκότος του Μεσαίωνα.

Οφείλουμε να θυμόμαστε, ότι ο αραβικός και ισλαμικός αντισημιτισμός, που είναι ιδιαίτερα έντονος στην εποχή μας, είναι ανάκλαστικό παράγωγο του αντισημιτισμού που άνθισε στη χριστιανική Ευρώπη...

'Ανοιξη του έτους 1989 (5749).

1. Βασιλικά. Έκδοση Ιω. Δ. Ζέπουν 1912 δάφνορες διατάξεις περί Ιουδαίων ή Εβραίων.

Πρόσχειρον Νόμων ή Εξάβιλος του Κωνσταντίνου Αμενόπουλου. Έκδοση "Δωδώνη" 1971 με επιμέλεια Κ.Γ. Πιτσαχή διατάξεις τίτλου ΙΑ' βιβλίου έκτου "περί Ιουδαίων κ.λπ.".

Το τρένο

Ένα τρένο φορτωμένο πως βογγιούσε, πως ρογγιούσε με παιδιά, γυναίκες, γέροντες στοιβαγμένοι στα βαγόνια, για τα ξένα ξεκινούσε.

Φοβισμένοι, τρομαγμένοι όλοι μέσα στα βαγόνια με τα μάτια δακρυσμένα φεύγαν όλοι για τα ξένα σαν πουλάκια πληγωμένα.

Ήταν άνοιξη κι ο πόνος εμεγάλων περίσσιμα, ήταν άνοιξη κι η λύπη κρύα, χυνόταν στα στήθια.

Πως κυλούσε με τις ρόδες τ' άχαρο εκείνο τρένο, με το βρόντο, με το βόγχο, με το κλάμα και το θρήνο

και ρογγιούσε και βογγιούσε μεσ' στο χρόνο, μεσ' στον πόνο.

Ήταν μέσα στα παιδάκια και δυο φίλοι μας ωραίοι ο φουφάτ Τζίρης που θρηνούσε και ο Αρούγιο Ηλιά μονολογούσε.

Δυο αδελφές Εστέρ και Ζάλη έφευγαν κι αυτές χλαμένες κάτι ρράταγαν στα χέρια μικρώ αελαφάκια τρομαγμένα.

Και το τρένο αγκομαχούσε κι όλο χανονταν σα φίδι μεσ' στους λόφους, στα ποτάμια κι όλο έφευγε με πόνο για τα ξένα, για τα ξένα, σαν τραγούδι που σκορπούσε πόνο, λύπη πως κυλούσε.

ΒΑΪΤΣΗΣ ΕΥ. ΤΣΕΡΚΕΖΗΣ
υμβολαιογάφος - Διδυμόπειρο

Πηδάλιον. Συλλογή Κανόνων της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Έκδοση Βασ. Ρηγοπούλου 1982 διάφοροι κανόνες και σημειώσεις Νικοδήμου Αγιορείτου που αναφέρονται στους Ιουδαίους ή Εβραίους.

2. Επισκόπου Αγ. Καντιώτη Κοσμάς ο Αιτωλός. Έκδοση Ορθόδοξου Ιεραποστολικής Αδελφότητος "Ο Σταυ-

ρός" 1988 σσ. 197 - 200 με επικεφαλίδα "Η κακία των Εβραίων".

3. Βίργκιλ Γκεοργκίου Η 25η ώρα. Ιστορικό μιθιστόρημα ελλην. μεταφ.

4. Στεφ. Ξανθουδίδην. Οι Εβραίοι εν Κρήτη επί Ενετοκρατίας. Εφημ. "Άλλαγή" Ηράκλειο Κρήτης 18.10.1978.

5. Τριώδιον Κατανυκτικόν. Έκδοση "Φως" 1983.

ΚΑΛΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Λόγω των θερινών διακοπών το επόμενο φύλλο του περιοδικού μας θα εκδοθεί τον Σεπτέμβριο 1989.

Τα "Χρονικά"

Συμβολαί εις την ιστορίαν των ιουδαϊκών παροικιών εν τη Ανατολική Ήπειρωτική Ελλάδι (Β' Μέρος)

Του Ν.Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΛΚΙΣ

Βενιαμίν ο εκ Τουδέλης της Ισπανίας, μεσούντος του ΙΒ' αιώνος, εύρεν εν Χαλκίδι 200 οικογενείας Ιουδαίων¹. Ούτοι κατάκουν ανέκαθεν εντός του φρουρίου, εν ίδια συνοικίᾳ, έχοντες μίαν Συναγωγήν. Επειδή δ' οι Ισραηλίται της Χαλκίδος ομιλούσιν νῦν μόνον την Ελληνικήν γλώσσαν, δυνάμεθα εκ τούτου να συμπεράνωμεν ότι η παροικια αυτή ήτο παλαιά, εκ των αρχαιοτάτων εν Ελλάδι ιουδαϊκών παροικιών.

Οι Ιουδαίοι εν Χαλκίδι περί τα τέλη του ΙΙ' αιώνος (1296 μ.Χ.) δεν είχον λόγον, ως λέγει ο Μίλλερ, να αγωνώσι την Ενετικήν διοικήσιν, διότι αυτούς μάλιστα εβάρυνε το άχθος της φρούριογιας. 'Οτε ηγέθησαν οι μισθοί των Ενετών συμβούλων, χάριν αποξημώσεως αυτών, δια την εις αυτούς επιβληθείσαν απαγόρευσιν του εμπορεύεσθαι, διετάχθη η εισπράξις της διαφοράς παρά των Ιουδαίων, οίτινες τω 1304 υπερεχώθησαν, προς τοις άλλοις, να πληρώνωσι τας δαπάνας της δύο οχυρών τειχών και πυλών οχυρώσεως της μέχρις εκείνου του χρόνου ατειχίστου Ενετικής συνοικίας της Χαλκίδος.

Τω 1373 οι Ιουδαίοι, οίτινες ηγακάζοντο να συνεισφέρωσι προς οχυρώτερον τειχισμόν της Χαλκίδος εναντίον των Τούρκων, προστίμησαν να ταχθώσουν υπό την άμεσον διοίκησιν του βαΐλου, εις ον δή επλήρωνον φόρους 2300 δραχμών περίπου, αντί να εξακολουθώσιν ὄντες "Ιουδαίοι των Λοιμβαρδών", εις ους είχον πληρώσει μόνον το ήμισυ του ποσού τούτου².

Τω 1410 εις ἀπαντάς τους κατοίκους Χαλκίδος διπλασιάζοντα τα τέλη, πλην των Ιουδαίων, εις οις παρέχονται προνόμια, και καταργεῖται ο φόρος των εστιών, προσωρινώς³.

Τοσαύτα δια τους εν Χαλκίδι Ιουδαίους πρό της αιώνεως.

Εν τη Συναγωγή της Χαλκίδος, και δη επί της μεσημβρινής πλευράς του τοίχου του περιβόλου, είναι εντετοιχισμέναι πολλαὶ Εβραϊκαὶ επιγραφαὶ, επίσης προς το βόρειον μέρος της Συναγωγής χαμηλά, επί του τοίχου, κεί-

ται εντετοιχισμένη μακρά επιγραφή μνημονεύουσα ιατρού Εβραίου κατά την ΙΣΤ' εκατονταετηρίδα καθ' ανεκοίνωσε προφορικώς ημίν ο εν Χαλκίδι μακαρίτης λόγιος Ισραηλίτης Μποχώρος Φόροντς. Ετέρα επίσης μακρά επιγραφή κείται προ του σχολείου της Ιουδαϊκῆς κοινότητος, παρά την Συναγωγὴν⁴. Και εν των ευρυχώρω δε νεκροταφείω της εν Χαλκίδι Ισραηλίτικῆς Κοινότητος, επί τάφων, κείναι πολλαὶ παλαιά επιγραφαὶ Εβραϊκαὶ. Η δημοσίευσις όλων αυτῶν ικανόν φως θα επέχεεν επί της ιστορίας της εν Χαλκίδι Ιουδαϊκῆς παροικίας.

Εν τω Μουσείου επίσης Χαλκίδος κείναι τέσσαρες Εβραϊκαὶ επιγραφαὶ. Μία χρονικοποιεῖται ως βαθμὸς της εξωτερικῆς λιθίνης κλίμακος της οικίας Αλεξανδροῦ, εν τη οδῷ Βάκου.

Εκ των εν τω μουσείῳ Χαλκίδος αποκειμένων Εβραϊκῶν επιγραφῶν μία εδημοσιεύθη υπό του κ. Χρ. Οικονόμου εν τη του Μίλερ - Λάμπτου Ιστορία της Φραγκοκρατίας εν Ελλάδι (τομ. Α', σελ. 116). Η επιγραφὴ αὕτη είναι χαραγμένη επί κυβολίθου λευκού μαρμάρου, ορθογωνίου σχεδόν, παχέος, κανονικώς τετμημένου, και δη επί της προσθίας όψεως. Της επιγραφῆς ταύτης 7 στίχοι είναι δυσανάγνωστοι εκ της φθοράς του χρόνου, τους δε επομένους αντεγράμμανεν, ως ηδυνήθη να διακρίνη αυτούς ο μακαρίτης Μποχώρος Φόροντς. 'Εχουν δε ως εξῆς: (εικ. 1).

Ο Σπ. Π. Λάμπτος παρέδωκε την επιγραφήν ταύτην εις ανάγνωσιν εις εβραϊστάς, τον εν Βενετίᾳ αρχιράββινον κ. Λέοντα Luzzato και τον εν Παρισίοις κ. Μωύσεα Schwab. Και ο Λάμπτος ομολογεῖ ότι, ἐνέκα της φθοράς του χρόνου, οκτώ στίχοι είναι αφανεῖς και εν τοις λουποῖς δε υπάρχουν πολλά τα αφανή και αμυδρά. Η επιγραφὴ είναι αναθηματική (votive), καθ' ας ανακοινώσεις ἐλαύνει ο Σπ. Λάμπτος. Και ο μεν Luzzato ανέγνω, καίπερ αγνοών που ευρέθη αύτη, (Negro) ponte, ο δε Schwab Εύριτος: ώστε πρόκειται περὶ της Χαλκίδος. Και εν τη μηνολογίᾳ συμφωνούσιν αμφότεροι οι εργητεῖται αναγνόντες τον Εβραϊκόν μήνα Νισάν (= Απρίλιον), αλλά διαφωνούσιν

ως προς το έτος. Η ορθότερα όμως ανάγνωσις του έτους είναι η του Luzzato, ην παρεδέχθη και ο Μποχώρος Φόροντς, ήτοι το καθ' ημάς έτος 1523⁵.

Ο Μποχώρος Φόροντς μοι έδωκε τας εξῆς πληροφορίας περὶ της επιγραφῆς ταύτης. 'Ητο, λέγει, εντετοιχισμένη εν τη αρχαίᾳ πύλῃ του φρουρίου Χαλκίδος, τη λεγομένη "Κάτω Πόρτα". έκειτο όμως ανεστραμμένη εν τη αφίδι της πύλης. Ο Τομ Τοβ Παριάντα, απεσταλμένος της εν Παρισίοις εδεουνόσης τότε Παγκοσμίου Ισραηλίτικής Ενωσεως, επισκεφθεῖς την Χαλκίδη κατά Μάιον του 1887 (7ην του Σεβάν μηνός, εορτὴν της Σαβινώθ, ήτοι Πεντηκοστῆς) απεκόμισεν συν ταίς ἄλλαις περὶ Εβραίων Χαλκίδος πληροφορίαις και ἔκπτωπον της εν λόγῳ επιγραφῆς⁶.

Κατεδαφίζομένου του φρουρίου κατά το 1890 - 1891, την επιγραφήν ταύτην παρέλαβεν η Ισραηλίτικη Κοινότης Χαλκίδος, και παρέδοκεν δια του Μποχώρος Φόροντς και του Συμαντού Σακή εις το Μουσείον Χαλκίδος. Η επιγραφὴ παλαιότερον ήτο μάλλον ενανάγνωστος, εγκαταλειφθείσα όμως εις το ύπαιθρον εφθάρη και ίσως συν τω χρόνω καταστραφή τελείως μνημείον μεσαιωνικῶν τοιαύτης αξίας.

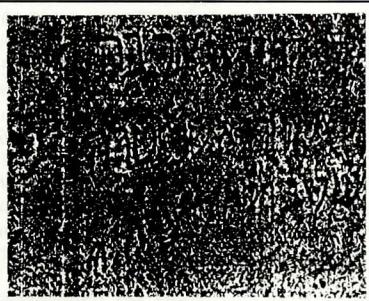
Εν τω 4ω στίχῳ της επιγραφῆς αναφέρεται ο μην Νισάν και το έτος 5086 από κτίσεως κόσμου δια της φράσεως: Γιαρέαχ και χόδες, Νισάν επ' (= 5086 από κτίσεως κόσμου) συμπτίπτον ακριβῶς προς το έτος 1326 μ.Χ. Εν δε τω στίχῳ αναφέρεται η πόλις Αγριπόν, ητοι είναι η Χαλκίς. Η λέξις Αγριπόν αναφέρεται εις πάντα τα επίσημα κατά το παρελθόν και νῦν ἐγγραφαὶ και προσωκούμφωνα τα συντασδόμενα εν Χαλκίδι (δια των εβραϊκῶν φράσεων: "Σιανόν μονήν ακάαλ καδός Αγριπόν για ανικρά [ή και ανικραΐθ σπανίως] αγιώμ Χαλκίδα για").

Κατά τον Μποχώρο Φόροντς η εν τω Μουσείῳ Χαλκίδος αποκειμένη και εν τη Ιστορίᾳ της Φραγκοκρατίας εν Ελλάδι του Μίλλερ - Λάμπτου (τομ. Α' 1909 σ. 116) δημοσιεύθεισα Εβραϊκή επιγραφὴ αναγνώσκεται ως εξῆς: Στιχ. 3 πενταμά, στιχ. 4 γκυ λιμριάθ βαν πε σενάθ Νισάν επισκεφθεῖς, στιχ. 5 χακάαλ

ענבר; נב
...אההש
...תלביצה
ענבר
רצע' לאשׁוּגָה פַּאֲלָכָר וְתַעַז

πε; μονήμ σεάνου λεμαγιά, στιχ. 6 Αγριόπον ακόδες.

2. Στήλη εξ αρχαίου ελληνικού μνημείου ειλημμένη, ορθογώνιος, λευκού μαρμάρου, αποκεκρυμένη από τον μέσον και κάτω ολίγον αριστερά. Επ' αυτής ενεχαράχθη Εβραϊκή επιγραφή τριστιχος. Κείται δε ως βαθμίς της εξωτερικής λιθίνης κλίμακος της οικίας Αλεξανδρή (ιδός Βώκου 3). Η στήλη έχει ύψος 1,22, πλάτος 0,41,

Εικών 2 πάχος 0,17 ύψος 0,03. Φέρει δύο τόμοις άνω και κάτω αρχαίους (εικ. 2).

"Επιτύμβιος της Εσθήρ θυγατρός Ελγάσου (= Ήλιού) Βρίλα ('η Βρέλα) αποβιωσάσης την 29ην (ή 9ην) ΑΒ. 5108 (=ΕΡΗ') από κτίσεως κόσμου (λιτασρά).

Κατά την μετάφρασιν, το έτος αντιστοιχεί προς το 1349 μ.Χ. 'Ωστε η επιγραφή είναι 584 ετών, αρκούντως αρχαία.

3. Έτέρα πλαξ λευκού μαρμάρου, ορθογώνιος, αποκεκρυμένη ολίγον κατά την αριστεράν γωνίαν. Φέρει τριστιχον Εβραϊκήν επιγραφήν και αύξοντα αριθμόν ευρετηρίου Μουσείου Χαλκίδος 321.

Μετάφρασιν της επιγραφής ταύτης δεν έχομεν. Η μεταγραφή όμως είναι πιστή.

4. Στήλη μακρά, μέλανος πωρίνου λιθου, ορθογώνιος και ακατέργαστος, κειμένη εν τω Μουσείω Χαλκίδος υπ' αρ. ευρετηρίου 319. Φέρει εξ στίχους

Εικών 1 γραμμάτων ευμεγέθων, ων το μείζον ύψος είναι 0,05 - 06 (εικ. 3).

5. Εν τη δευτέρᾳ παραλιακή οδώ είναι εντετοχιμένον τεμάχιον λευκού μαρμάρου παρά τι αρτοποιείον, αποκεκρυμένον κατά την κάτω δεξιάν και άνω αριστεράν γωνίαν, έχον επιπεδόγλυφον διακόσμησιν. Εν αυτώ υπάρχει κύκλος δια τεθλασμένης γραμμής, όστις περιβάλλει έτερον κύκλον τεμνόμενον εις εξ ημικύκλια: ούτος δε πάλιν περιβάλλει πολύγωνον εξάγιον: εντός δε του πολυγώνου κείται το Ιουδαϊκόν σύμβολον, η λεγομένη πεντάλφα η εξάλφα, ητοι δύο τρίγωνα ανεστραμμένα αντιθέτως και επιτεθειμένα το εν επι του άλλου. Οι Ιουδαίοι λέγουσιν ότι τούτο συμβολίζει την ασπίδα του Δαυίδ, άλλοι δε διυσχυρίζονται ότι συμβολίζει το αγαθόν και πονηρόν πνεύμα, το φως και το σκότος. 'Οπως και αν έχη το πρόγμα, το σύμβολον τούτο είναι το διαλογιτικόν θρησκευτικόν σύμβολον των Ιουδαίων τιθέμενον εις τας Συναγωγάς, τας σφραγίδας κ.λπ.

הנה צירזמצב
קבורתת צהות צב
חמד הבהיר והירח יהוד
סירה לפלא מדיה אע
שיטטיאיב כיטוט זרלט
לטן פטרח בעט מזהה

Εικών 3

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ
ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σουρμελή 2 - 104 39 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 88.39.951

'Υπεύθυνος σύμφωνα μέ τό Νόμο:
Ο Πρόεδρος τοῦ Κ.Ι.Σ. Ιωσήφ Λόβιγγερ
Σουρμελή 2

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Η φέρουσα δε το σύμβολον τούτο πλαξ, κατά τον Μποχώρ Φόρνην, θα έκειτο εντετοχιμένη εν μεσαιωνική τυνι Συναγωγή της Χαλκίδος.

[Δημοσιεύτηκε στην Επετηρίδα της Εταιρείας Βιβλιοτεχνών, Σπούδών, του 1933 (έτος 10ο), σελ. 187 - 191. Το πρώτο μέρος της μελέτης αναδημοσιεύτηκε στο φύλλο Μαρτίου - Απριλίου 1989 του περιοδικού μας].

1. Μίλλερ - Λάμπρου Ιστορία της Φραγκοκόνι Εν Ελλάδι, τομ. Α' σ. 13.

2. Μίλλερ - Λάμπρου, 'Ενθ' αν. τομ. Α' σ. 298 και 340.

3. Αυτόθι, τομ. Β' σ. 47.

4. Αι επιγραφαί αυταί δέον να φωτογραφηθώσουν και μεταφρασθώσουν.

5. Σπ. Π. Λάμπρου, Λόγοι και άρθρα εκ Βορά, Αθηναι 1909, σ. 150 - 152.

6. Ο Μποχώρ Φόρνης έγραψε περί της επιγραφής ταυτῆς εν τη Ισραηλιτική Επιθεωρήσει Αθηνῶν, έτος Α', φύλλάδιον 7 - 8 (Σεβτέμβριον - Νοέμβριον 1912).

7. Η μετάφρασις έγένετο ωιό του Μποχώρ Φόρνη.

Διάθεση ειδών της Ισραηλιτικής Κοινότητος Ιωαννίνων

Έγγραφα του τότε Γενικού Διοικητού Ηπείρου Μ. Τσιμπρόη

Το 1944, μετά τη σύλληψη των Εβραίων των Ιωαννίνων και τη μεταφορά τους στα χιτλερικά στρατόπεδα ακολούθησε, όπως παντού, η σύλληψη των περιουσιών τους. Σχετικά με τη διάθεση των Εβραϊκών περιουσιών υπάρχουν έγγραφα του τότε Γενικού Διοικητού Ηπείρου Μ. Τσιμπρόη.

Δημοσιεύομε τα τέσσερα χαρακτηριστικά και σημαντικά αυτά έγγραφα. Στη δημοσίευση της οικείας έκθεσης υπάρχουν μερικά κενά (...) λόγω του ότι με την πάροδο των χρόνων το κείμενο είναι δυσανάγνωστο.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
Δ/ΝΣΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
Ιωάννινα τη 20 Αυγούστου 1944
Αριθμ. Πρωτ. 14765

Προς το
Υπουργείον των Οικονομικών
Κεντρικήν Υπηρεσίαν Διαχειρίσεως
Ισραηλιτικών Περιουσιών

Αθήνας

Έχομεν την τιμήν να γνωρίσωμεν Υμίν ότι, κατόπιν της ενεργηθείσης σύλληψεως των Ισραηλιτών της πόλεως Ιωαννίνων κατά τη νύκτα της 24 προς την 25η Μαρτίου ε.ε. και της απομακρύνσεως των εντεύθεν παρεδόθη ημίν το από 25.3.44 έγγραφον του Γερμανού Διοικητού της Αστυνομίας της Δημοσίας Τάξεως διὰ την Δυτικήν Ελλάδαν ούτινος κεκυρωμένον αντίγραφον διαβιβάζομεν συνημμένως, περὶ λήψεως παρὰ των Αρχών, του Δήμου και του Εμπορικού Επιμελητηρίου μέτρων διὰ την διασφάλισην, χρηματοποίησην και διοικήσην της περιουσίας των Εβραίων.

Διὰ του υπ' αρ. 4098/27.3.44 τηλ/τός μας εξητήθη η κοινοποίησις σχετικών αποφάσεων, περὶ εκτελέσεως Νόμου 1180/44, κριθείσης απαραιτήτου της συστάσεως ενταύθη εγκαταληφθείσης Ισραηλιτικής περιουσίας, την επέτασιν της ισχύος του υπ' αριθ. 205 Νόμου εις την περιφέρειαν της Γεν. Δ/σεως και της σύστασιν ειδικής υπηρεσίας, ως μη δυναμένης της υπηρεσίας της Οικου. Εφοδίας Δωδώνης να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της διαχειρίσεως. Διὰ του τελευταίου δε τηλ/τός εξητήθη η έγκριση των σχετικών αποφάσεων της Γενικής Διοικήσεως.

Επί των ως ανωτέρω τηλ/των μας ουδεμιάς ετύχομεν μέχρι σήμερον απαντήσεως.

Κατόπιν του ως άνω εγγράφου του ως ειρηται Γερμανού Διοικητού εξεδώκαμεν την υπ' αριθ. 4199/27.3.44 απόφασιν, περὶ αναθέσεως εις την Ανωτέρων Δ/σιν Χωρ/κής Ηπείρου της λήψεως μέτρων διὰ την ασφάλειαν της εγκαταληφθείσης περιουσίας και συνεστήσαμεν επιτροπάς απογραφής, ανατεθείσης εις τον Οικουν. Έφοδον Δωδώνης της εποπτείας του έργου των επιτροπών τούτων.

Διὰ της υπ' αρ. 5112/27.3.44 απόφασέως μας συνεκρήτησαμεν τας επιτροπάς διὰ την απογραφήν και συγκέντρωσιν των περιουσιακών στοιχείων των Ισραηλιτών και ίδια των ειδών ρουχισμού, οικιακών σκευών και τροφίμων των εν τας κατοικίαις των ευρισκομένων.

Διὰ της υπ' αρ. 5111/5.4.44 απόφασέως μας συνετήσαμεν Σμελή Επιτροπή..... και διασφάλισην των αρχείων του Μουσείου της Ισραηλιτικής Κοινότητος και εν γένει αρχαιολογικών αντικειμένων και βιβλιοθηκών και ετέρων

Επιτροπήν διὰ την εκτίμησην και παραλαβήν τιμαλφών αντικειμένων και διαφύλαξιν τουτών εις το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων.

Τα συγκεντρωθέντα τιμαλφή παρεδόθησαν προς φύλαξιν διὰ πρωτοκόλλουν εις το ενταύθα υπ/μα της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, όπερε διαθέτει ασφαλή χρηματοκιβώτια, καθόδους η ενταύθα υπηρεσία του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων δεν δέθετε επαρκή τοιαύτα.

Διὰ της υπ' αρ. 5113/10.10.4.44 αποφάσεώς μας συνεκρήτησαμεν γνωμοδοτικήν Επιτροπήν, απαρτιζόμενην εκ των εν αυτοί αναγνωρισμένων προσώπων υπό την Προεδρείαν ημών, ήτις γνωμοδοτεί περὶ των ληπτέων εκάστοτε μέτρων προς εξασφάλισην της εγκαταλειφθείσης Ισραηλιτικής περιουσίας ως και του τρόπου της διαθέσεως των εις αγοράν υποκειμένων κινητών και ίδια τροφίμων. Η ως άνω απόφασις ετροποποιήθη ως προς τα απαρτιζόντας την Επιτροπήν μέλη διὰ της υπ' αρ. 0372/13.5.44 τοιαύτης.

Παρά των Γερμανικών Αρχών Κατοχής ετάχθη τριήμερος προθεσμία διὰ την εκκένωσιν των Ισραηλιτικών κατοικιών από των εν αυτοίς ευρυσκομένων ειδών ρουχισμού και χλινιστρωμάτης, τροφίμων και εμπορευμάτων απαγορευθείσης της μεταφοράς εκ των κατοικιών των ειδών επιτλώσεως, ξηρών καρπών, ουνοτενηματώδων ποτών εν γένει καυσόξυλων και ξύλων καθόδους τούτα θα παρελαμβάνοντο παρά των στρατιωτικών υπηρεσιών διὰ τας ανάγκας των Γερμανικών Μονάδων.

Λόγω της ταχθείσης βραχυτάτης προθεσμίας, τελείωσε ανεπαρκούς διὰ την εκκένωσιν 440 οικιών, εις ας κατώκωνται οι απομακρυθέντες Ισραηλίτες και της ανυπαρξίας καταλλήλων αποστολών τα μεταφέρομενα ειδή εις Ισραηλιτικά καταστήματα χωρίς να ενεργείται λεπτομερής περιγραφή αυτών.

Από της λήξεως της ως άνω προθεσμίας τας απογραφικάς εκτιμήσεις συνώδευον Υπαξιωματικός του ενταύθα Γερμανικού Φρουραρχείου διὰ διαταγής του οποίου είχεν απαγορευθή η κυκλοφορία ιδιωτών εις ορισμένους τομείς της πόλεως εις ους περιελαμβάνοντο αι οικιές και τα καταστήματα των Ισραηλιτών προς πειτολήν των γενομένων διαρπαγών της Ισραηλιτικής περιουσίας διὰ διαρρήσεως των οικιών και καταστημάτων Ισραηλιτών.

Το έργον των απογραφικών επιτροπών διηγκεσε δέκα ημέρας.

Μετά την απομάκρυνσιν των Ισραηλιτών Αλβανοί υπήκοοι τον ομού Θεσπρωτίας διαμένοντες ενταύθα ως και... προέβαλον δικαιώματα κυριότητος επί εμπορευμάτων ευρεθέντων εις τα κάτωθι Ισραηλιτικά καταστήματα: Ισραέλ ελ Μ. Βεχορόπουλος και Σία, Στοά Μαραμένου, Ήσαΐα Βεχορόπουλον, οδός Ανεξαρτησίας 50, Π. Χατζοπούλου οδός Ανεξαρτησίας 7, και επέτυχον διὰ των Γερμανικών Αρχών κατοχή την παράδοσιν των εμπορευμάτων εις τους ως ανωτέρω ανέν μεσολαβήσεως ή αναμίξεως τινός των Ελληνικών Αρχών.

Την 28.3.44 ο Διευθυντής του ενταύθα Γερμανικού Πρατηρίου τροφίμων (Wehrmann Magazin) ητήσατο, ως και διὰ του υπ' αριθ. εμ. πρωτ. 74/5.1.44 ημετέρου εγγράφου εγνωρίσαμεν υμίν, την παραλαβήν εκ των Ισραηλιτικών καταστημάτων διαφόρων ειδών αναγκαιούτων κατά την κρίσιν του εις τον Γερμανικόν Στρατόν. Το άνοιγμα των Ισραηλιτικών καταστημάτων εγένετο διὰ διαρρήσεως των κλείθρων επί

Διάθεση ειδών της Ισραηλιτικής Κοινότητος Ιωαννίνων

παρουσία του παρ' ημίν Τμηματάρχου Ι. Σταύρου και οργάνων της Ελληνικής και Γερμανικής Χωρίκης. Παρά του ως είρηται Δ/τού του ως είρηται Γερμανικού Καταστήματος παρελήφθησαν επί τριήμερον παρουσία των ως ανωτέρω εκ των Ισραηλιτικών καταστημάτων εις μεγάλας ποσότητας ψυλικά εν γένει, είδη κυριαρχείας, γραφική ύλη και είδη χαρτοπλαίσιου, υφάσματα, περικηνημίδες, οδοντόπαστες, χρώματα, άτινα δια Γερμανών στρατιωτών εφορτώνοντο επί Γερμανικών αυτοκινήτων χωρίς να καθισταται εφικτή η ποιοτική και ποσοτική περιγραφή των παραλαμβανομένων ειδών, αφ' ενός μεν ως εκ της επιδειχθείσης σπουδής δια την παραλαβήν και φόρτωσιν, αφ' ετέρου δε, διότι ο περί ο πρόσεκται Διευθυντής εδήλωσεν ότι θα απέστειλε βραδύτερον κατάλογον των παρ' αυτού παραληφθέντων ειδών.

Τοιούτος όμως κατάλογος εμφαίνων τα παραληφθέντα είδη και τας ποσοτήτας εξ εκάστου είδους δεν απεστάλη μέχρι σήμερον παρά την δοθείσαν υπόσχεσιν και το σχετικόν έγγραφον της ενταύθη Γερμανικής Στρατιωτικής Διοικήσεως.

Εκτός των παραληφθέντων εκ των Ισραηλιτικών καταστημάτων ειδών επί τριήμερον και μεταγενεστέρως παρά του αυτού ως ανωτέρω καταστήματος παρελήφθησαν διάφορα είδη ως υαλικά επιτραπέζια και μαγειρικά σκεύη, τέιον, χαρτικά εν γένει, χρώματα, καρφοβλέννες, φάλαι μετά και άνευ πώματος εκ του καταστημάτου σιδηρικών ειδών κυριαρχείας του Μπατή, όπερ όποιο εφαμίλλον, αν μη ανωτέρων των αυτόσε και Πειραιεί ομοιειδών καταστημάτων. Του ανωτέρω καταστήματος ο Δ/ντης του ως ανωτέρων Γερμανικού Καταστήματος παρέλαβε τας κλείδας άνευ υπογραφής των εν αυτώ εμπορευμάτων, ούτως αγνοούνται αι ποσότητες και τα είδη των παραληφθέντων εμπορευμάτων.

Δια τα παραληφθέντα είδη παρά του Δ/ντού του ως ανωτέρω Γερμανικού Καταστήματος δια τους εν τη υπ' αριθ. εμπ. πρωτ. 74/5.14.44 πμετέρω προς υψάς εγγράφω εκτιθέμενους λόγους κατετέθη 1) εις το ενταύθα Υ/μα της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος την υπό τον λογ/σμόν αντίτυμον εμπορευμάτων Ισραηλιτών πωληθέντων εις στρατιώτας και 2) εις το ενταύθα Υ/μα της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος υπό τον λογ/σμόν Ελληνικόν δημόσιον Γεν. οεγγύησις Ιουδαϊκών περιουσιών δραχ. 1.148.620.006 την 22.4.44 δρχ. 700.000.000 την 12.5.44 και δρχ. 500.000.000 την 14.7.44.

Τα ανωτέρω ποσά αντιτροποσεύουν την αξίαν παραληφθέντων ειδών εκ των Ισραηλιτικών καταστημάτων, ήτις καθορίσθη απ' ευθείας παρά του ως είρηται Δ/ντού βάσει του ισχύοντος εν Γερμανία τιμολογίου δι' έκστον ειδος εις Γερμανικά μάρκα άτινα μετετράπησαν εις δραχμάς προκειμένης εξενέρθεσες της αξίας αυτών εις δραχμάς υπολογισθέντος εκάστου μάρκου προς δρχ. 27.008.

Παρά τας ζητηθείσας πληροφορίας και οδηγίας δια του υπ' αριθ. εμπ. πρωτ. 74 ε.ε. εγγράφου μας σχετικώς με τον καθορισμόν των τιμών των παραληφθέντων και παραλαμβανομένων ειδών παρά του Στρατιωτικού Πρατηρίου τροφίμων ουδεμιάς ετύχαμεν απαντήσεως μέχρι σήμερον.

Προ της αποτεραπώσεως του έργου της συγκεντρώσεως των εις τα Ισραηλιτικά κατοικίας ανευρεθέντων ειδών και της μεταφοράς αυτών εις τα ορισθείσας αποθήκας συγκεντρώσεως διάφοροι Γερμανικά μονάδες, Υπηρεσίαι, συνεργεία και καταστήματα εξήτουν και ελάμβανον διάφορα είδη και ιδίως κλινοσκεπάσματα, κλινοστρωμάνας, τάπητας, παραπτάσματα, ραπτομηχανάς, είδη εστιάσεως, επιτραπέζια και μαγειρικά σκεύη, οίδηρα σιδερώματος, οιδηρικά εν γένει οικοδομών, χρώματα δι' υδροχρωματισμούς και ελαιοχρωματισμούς, βεργίνικα υποδημάτων και οικοδομών, ηλεκτρικά είδη εν γένει και ιδίως λαμπτήρας εις μεγάλας ποσότητας, υδραυλικά είδη και εργαλεία, είδη υαλοπλαίσιου, είδη υπο-

δηματοποιίας, σχοινία κ.λπ.

Η παραλαβή των ανωτέρω ειδών ευνεχίσθη και μετά το πέρας του έργου της εκκενώσεως των Ισραηλιτικών κατοικιών, των διαφόρων ειδών παραλαμβανομένων ου μόνον εκ των αποθηκών συγκεντρώσεως, αλλά και εκ των Ισραηλιτικών καταστημάτων.

Τα είδη παραλαμβάνοντο οτέ μεν βάσει σημειωμάτων των διαφόρων Γερμανικών μονάδων και εις ποσότητας μεγαλύτερας των εν αυτας αναφραφομένων με την υπόσχεσιν των επι κεφαλής της παραλαβής στρατιωτών ότι θα προσκομίσωσιν εκ των υστέρων αποδείξεις παραλαβής των ειδών, αίτινες όμως μέχρι σήμερον δεν προσήχθησαν, οτέ δε παρ' αξιωματικών συνωδευμένων υπό Γερμανών στρατιωτών, οίτινες μετέφερον ταύτα επι των σταθμευόντων έξωθι των καταστημάτων αυτοκινήτων.

Εις τα καταστήματα οι επι κεφαλής των Γερμανών στρατιωτών ενήργουν συστηματικά ερείνας προς ανεύρεσιν ειδών αναγκαιούντων κατά την κρίσιν των εις τας μονάδας και οσάκις ανεύρισκον είδος όπερ δεν εδήλουτο αρχικώς ότι επεθύμουν την παραλαβήν του, το παρελαμβανον.

Προ της τοιαύτης καταστάσεως εξήτησαν την επέμβασιν του Γερμανικού Φρουραρχείου με την παράκλησιν όπως του λοιπού τα σημειώματα των διαφόρων μονάδων και καταστημάτων θεωρούνται παρά αυτού και του υποφαινομένου. Το μέτρον όμως τούτο δεν ετηρήθη απολύτως, καθ' όσον υπό των Γερμανών ήξιούτο η παράδοσις και ειδών μη αναγραφομένων εν τοις σημειώμασι, εκρίνοντο όμως ταύτα απαραίτητα δια τας ανάγκας των υπηρεσών και μονάδων, αίτινες επεφύλασσοντο να προσκομίσωσιν εκ των υστέρων τας οικίας αποδείξεις παραλαβής χωρίς να προσκομισθώσιν αύται ημίν η τω Οικον. Εφόρω Διδώνης μέχρι σήμερον.

Εκ των συγκεντρωθειών ποσοτήτων μεταχειρισμένων ειδών ιατρισμού και υποδήσεως εκ των Ισραηλιτικών κατοικιών ως και καινουργή τοιαύτα είδη εκ των Ισραηλιτικών καταστημάτων διεθέσαμεν υπέρ των απασχολουμένων Ελλήνων εργατών και εργατιών εις τας διαφόρους Γερμανικάς Μονάδας, Υπηρεσίας και καταστήματα κατόπιν απατήσεως των Προϊσταμένων των ως άνω Υπηρεσιών. Τα χορηγούμενα είδη παρεδίδοντο εις τοις εργάτας και εργατρίας παρουσία Γερμανών Αξιωματικών, οίτινες συνώδευσον τους δικαιούχους εις τας αποθήκας συγκεντρώσεως της Ισραηλιτικής περιουσίας και τα Ισραηλιτικά καταστήματα.

Επίσης εκ των ως άνω ειδών διετέθησαν κατόπιν αποφάσεων της συσταθείσης Επιτροπής δια της υπ' αριθ. 8153 ε.ε. αποφάσεως μας εις απόδοσης της πόλεως Ιωαννίνων βομβοπλήκτους, πυροπαθείς και καταφυγόντας συνεπεία πολεμικών γεγονότων ενταύθα.

Επίσης διετέθησαν και υπέρ απόδοσην, πυροπαθών περιφερίας Νομού Ιωαννίνων οίτινες κατήρχοντο ενταύθα και εξήτησαν την αρωγήν της Γενικής Δ/σεως δια της παροχής ειδών εγκαταληφθέντων υπό των απομακρυθέντων Ισραηλιτών.

Τα ανευρεθέντα εις τα Ισραηλιτικά καταστήματα είδη, εργαλεία και μηχανήματα υποδηματοποιίας, κατηρχασμένα δέρματα παρελήφθησαν παρά του Γερμανικού Φρουραρχείου Ιωαννίνων, Αεροδρομίου Κατσικάς και στρατιωτικών Γερμανικών Συνεργείων. Τα ποδήλατα μετά των ανταλλακτικών αυτών υπό των ενταύθα λειτουργούντων των Γερμανικών Νοσοκομείων και των Γερμανικών Υπηρεσιών.

Επίσης παρά των Γερμανικών Αρχών παρελαμβάνοντο τα ανευρισκόμενα φραγματευτικά είδη, τα μηχανήματα και εργαλεία του οδοντοϊατρείου του Ισραηλίτου Μ. Λευή.

Προς ανακούφισην του δεινώς δοκιμασθέντος πληθυσμού της πόλεως Ιωαννίνων και των κατοίκων της υπαίθρου, περιφερείας Νομού Ιωαννίνων και προς πρόληψην καταστροφής των συγκεντρωθέντων σιτηρών και τροφίμων μετά σύμφωνον

Διάθεση ειδών της Ισραηλιτικής Κοινότητος Ιωαννίνων

γνώμην της δια της υπ' αριθ. 5113/10.4.44 αποφάσεως μας συγχρότευσης Γνωμοδοτικής Επιτροπής απεφασίσαμεν την διάθεσιν τούτων.

Ούτω δια των υπ' αριθ. 10619/8542 και 10206/15.5.44 αποφάσεων μας ενεκρίθη η διάθεσις των σιτηρών υπέρ των κατοίκων της πόλεως Ιωαννίνων, των εφοδιασμένων δια δελτίων του... Δ.Ε.Σ. υπέρ των κατοίκων πυροπαθών χωρίων υπέρ των μελών των οικογενειών των Δημοσίων Υπαλλήλων και συνταξιούχων των κατοικούντων εις την Νήσον Ιωαννίνων και υπέρ των Δημοσίων Υπαλλήλων Παραμυθάς επί τη καθορισθείση τιμή β) των ελαίου υπέρ των λαϊκών συσσιτίων πόλεως Ιωαννίνων, Νοσοκομείων και Εκκλησιών, γ) των ξηρών καρπών, γεωμήλων, κρομμύων, οργήνης και ζυμαρικών υπέρ των λαϊκών Συσσιτίων πόλεως Ιωαννίνων και Νοσοκομείων.

Δια των υπ' αρ. 8365, 16151/15.5.44, 8713/23.5.44, 7303/13.5.44 αποφάσεων μας ενεκρίθη η διάθεσις ελαιού και τροφίμων υπέρ των απόρων φυματικών συσσιτίων της Θρησκευτικής Αδελφότητος Παντάνασσα, υπέρ του Εθνικού Οργανοτροφείου Θηλέων Ιωαννίνων, υπέρ του προσωπικού της Επιθεωρήσεως Ελονοσίας υπέρ του προσωπικού Εστίας Λαϊκών Συσσιτίων και υπέρ του Εθνικού Οργανοτροφείου αρρενών Πωγωνίου.

Επίσης δι' αποφάσεων μας ληφθείσων μετά σύμφωνον γνώμην της αυτής ως ανωτέρω Γνωμοδοτικής Επιτροπής απεφασίσθη η χορηγίσις ανά 3 πήχεων λαϊκούν υφασμάτος επί τη καθορισθείση τιμή εις άπαντας τους κατοίκους της πόλεως Ιωαννίνων βάσει του δελτίου τροφίμων και εις κατοίκους ορισμένων πυροπαθών χωρίων, εις αι Γερμανικαὶ Αρχαὶ Κατοχῆς επέτερον την αποστολήν ειδών ρουχισμού και τροφίμων.

Δια της υπ' αριθ. 3544/15.5.44, 10683/2.5.44, 10142/19.5.44, 8168/17.5.44, 8151, 8153/17.5.44, 19194/λ30.3.44, 10236/30.5.44, 11186/26.6.44 και 11643/28.6.44 αποφάσεων μας συνεχερτήσαμεν επιτροπάς 1) διαλογών και ταξινομήσεως των συγκεντρωθέντων ειδών, υματισμού, οικιακών σκευών και εμπορευμάτων, 2) καταμετρήσεως και καταγραφής απάντων των λαϊκών υφασμάτων των εν τοις Ισραηλιτικοῖς καταστήμασι ειρησκομένων, 3) ελέγχου υποβληθείσων αιτήσεων χορηγήσεως δαπτομηχανών, πλεκτομηχνών κ.λπ. 4) ελέγχου υποβληθείσων αιτήσεων παραχωρήσεως καταστημάτων, 5) ελέγχου υποβληθείσων αιτήσεων, χορηγήσεως ειδών μεταχειρισμένου υματισμού, μαγειρικών σκευών, 6) ελέγχου υποβληθείσων αιτήσεων περι αποδόσεως ειδών αφεθέντων εις ισραηλιτικά καταστήματα προσωρινώς προς φύλαξην και περι εξοφλήσεως απαιτήσεων κατ' Ισραηλιτών, 7) ελέγχου υποβληθείσων αιτήσεων πυροπαθών, 8) διαμονής υφασμάτων κ.λπ. ειδών της εγκαταληφθείσης Ισραηλιτικής περιουσίας εις τα μέλη του Καταναλωτικού Συνεταιρισμού Δημοσίων Υπαλλήλων Ιωαννίνων, Αξιωματικούς εν γένει, πολιτικούς και στρατιωτικούς συνταξιούχους, εις τα μέλη του ενταῦθα Συνεταιρισμού Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων, Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, αναπήρους και θύματα πολέμου κατοίκους Ιωαννίνων, 9) παραλαβής υφασμάτων δια τους πυροπαθείς κατοίκους των νομών Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας και 10) στεγάσεως δημοσίων υπαλλήλων, βομβοπλήρτων και των οπαδών καταφυγώντων ενταύθα εκ των περιφερειών Νομών Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας.

Το μέτρον της χορηγήσεως υφασμάτων κλπ. ειδών της Ισραηλιτικής περιουσίας επί πληρωμή εις τους δημοσίους υπαλλήλους κ.λπ. επεξετάθη δι' αποφάσεως μας και εις τους δημοσίους υπαλλήλους, αξιωματικούς, αναπήρους και θύματα πολέμου τους κατοικούντας εν τη ηπαθών περιοχή του Νομού Ιωαννίνων, τους κατοικούντας εν τη περιφερεία του Νομού Θεσπρωτίας και εν τη κωμοπόλει Φιλιππιάδος.

Προς διασφάλισιν των εγκαταληφθείσων δαπτομηχανών, πλεκτομηχανών, καλτόσημηχανών και παιδικών αμαξών και κλινών δια των υπ' αρ. 8716, 7639, 8995, 8583, 6817, 9862, 13065, 13098 ε.ε. αποφάσεων μας κατόπιν συμφώνου γνώμης της παρ' ημίν Γνωμοδοτικής Επιτροπής ενεκρίθη η παράδοσις των ως άνω ειδών εις τα εν αυταῖς αναγραφόμενα πρόσωπα. Δια τας παραδοθείσας προς χρήσην και φύλαξην φατομηχανάς, πλεκτομηχανάς εις τους κατ' επάγγελμα ράπτας και πεττρίας συνετάχθησαν συμβόλαιοι γραφικαὶ πράξεις ας υπέγραφον εκτός των συμβλήθησαν Οικον. Εφόδου Δωδώνης και παραληπτών αξιόχρεοι εγγυηταὶ κατά την κρίσιν του Οικον. Εφόδου Δωδώνης.

Προς επανάληψην του εμπορικού ρυθμού της πόλεως, όστις είχεν αναστατεί συνεπεία της απομακρύνσεως των Ισραηλιτών εμπόρων και προς αποκατάστασιν των εμπόρων Ιωαννίνων ων τα καταστήματα συνεπεία πολεμικών γεγονότων είχον καταστραφή, των καταφραγόντων ενταύθα εκ της περιφέρειας του Νομού Θεσπρωτίας λόγω της κρατούσης εκείθε καταστάσεως εμπόρων ως και των εξ Αλβανίας Ελλήνων τοιούτων, αναπτήσων, θημάτων πολέμου και των απομακρύνθητων εκ των καταστημάτων των εμπόρων συνεπεία επιτάξειων των παρ' αυτών χρησιμοποιουμένων τοιούτων υπό των Γερμανικών Αρχών Κατοχῆς δια των υπ' αρ. 6390, 5572, 7029, 8041, 8018, 4015, 5996, 9913, 11982, 11136, 12139, 3815 και 12419 έ.ε. αποφάσεων μας ενεκρίθη η παραχώρησης Ισραηλιτικών καταστημάτων εις τους εν αυταῖς αναγραφομένους επι μισθώμασι καθορισθομένους παρ' Επιτροπής.

Ομοίως δια των υπ' αρ. 8718, 10684, 8157, 8045, 5372, 8706, 5577, 10143, 8653, 5896 6129, 12327, 9320, 8796, 8441, 8726, 13028, 12331, 8136, 12135, 12154 και 5965 ε.ε. αποφάσεων μας ενεκρίθη η απόδοσις εις τους ιδιοκτήτες των Έλληνας υπηρόδους, των εις τους απομακρύνθεντας Ισραηλίτας μειομενών καταστημάτων.

Προς εξυπηρέτησην των Γερμανοκρατουμένων εις το οίκημα της Ζωσιμαίας Σχολής, ήτις μετετόπη εις φιλακάς, διετέθησαν δια της υπ' αριθ. 8543/15.5.44 αποφάσεως μας υπέρ του Οργανισμού Κοινωνικής Προνοίας Ηπείρου επι πιστώσει 1500 πήχεις λαϊκούν υφασμάτος (κάμπτο).

Επίσης υπέρ του αυτού ως άνω οργανισμού προς εκπλήρωσην των σκοπών του δια της υπ' αρ. 19230/30.5.44 αποφάσεως μας διετέθησαν 10.000 πηχ. λαϊκούν υφάσματος.

Δια της υπ' αρ. 19789/10.6.44 αποφάσεως μας διετέθησαν υπέρ των πυροπαθών Νομού Θεσπρωτίας 25.000 πήχεις λαϊκούν υφασμάτων και δια των υπ' αρ. 9825 και 10785 ε.ε. αποφάσεων μας ενεκρίθη όπως τα συλλεγέντα ποσά εράνων μεταξύ των αυτόδει Ηπειρωτών υπέρ των πυροπαθών Νομού Ιωαννίνων εκ δρ. 118.000.000 και υπέρ των πυροπαθών Νομού Θεσπρωτίας εκ δρ. 40.000.000 διατεθώσι προς αγοράν λαϊκών υφασμάτων επι τη καθορισθείση τιμή εκ των εγκαταληφθεντών υπό των απομακρυνθέντων Ισραηλιτών.

Δια της υπ' αρ. 8361/17.5.44 αποφάσεως μας ενεκρίθη η χορηγήσις εις την Επιτροπή Ε.Σ. Ιωαννίνων λαϊκών υφασμάτων της Ισραηλιτικής περιουσίας μέχρις αξίας 506 εκατομμυρίων προς διανομήν των εις τους πυροπαθείς.

Δια της υπ' αρ. 10106/29.5.44 αποφάσεως μας ενεκρίθη η χορηγήσις 900 πήχειν κάμπτο 150 πήχειν σαμαροσκούτη, 300 πήχειν αλατέζα και 300 πήχειν φανέλλας προς διάθεσιν δια του Βρεφονηπτικού Σταθμού Βρεφικού υματισμού εις εχύσας ανάγκην μητέρας.

Δια των υπ' αρ. 8362, 8363, 6159, 8366, 8710, 2504, 5726, 6902, 8945, 6.96, 10963, 7258, 7962, 8080, 9371, 7366, 10231, 8703, 7985, 10045, 11626, 11024, 11176, 10738, 12676, 13119, 13116, 13114, 12956, 10216, ..., 12574, 11436 και 12069 ε.ε. αποφάσεως μας ενεκρίθη

Διάθεση ειδών της Ισραηλιτικής Κοινότητος Ιωαννίνων

η χορήγησις εκ της Ισραηλιτικής περιουσίας 1) του θείου και θεύκου χαλκού εις την Ένωσιν Γεωργικών Συνεταιρισμών Ιωαννίνων δια τους αμπελουργούς, 2) γλυκανίσου υπέρ του Βρεφονηπιακού Σταθμού Ιωαννίνων, 3) ειδών νομής και διαφόρων υλικών υπέρ του Καταναλωτικού Συνεταιρισμού Δημοσίων Υπαλλήλων Ιωαννίνων δια τας ανάγκας του κτήματος καλλιεργείας, 4) ειδών εστιάσεως υπέρ του Αστυνομικού Τμήματος Ιωαννίνων, 5) μαγειρικών σκευών υπέρ της Διοικήσεως Χωρίκης Θεσπρωτίας, 6) μαγειρικών σκευών υπέρ Βρεφοκομικού Σταθμού Ιωαννίνων, 7) ειδών κλινοστωμάνης υπέρ προσωπικού κεντρικού γραφείου Τ.Τ.Τ. 8) μαγειρικών σκευών κ.λτ. υπέρ Νοσοκομέων Αφροδιτίων Νόσων, 9) ανά μιας λινοστολής εις κρατουμένους Ζωσμαίας Σχολής, 10) λιβανιού υπέρ Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων προς διάθεσιν εις εκκλησίας, 11) διαφόρων ψυλικών υπέρ Εθνικού Ορφανοτροφείου Θηλέων, 12) ειδών κλωστηρίου και ψυλικών υπέρ Εθνικού Ορφανοτροφείου Θηλέων 12 διαφόρων ειδών και σκευών υπέρ ιερού Ναού Περιβλέπτου, 13) ειδών κλωστηρίου και ψυλικών υπέρ θρησκευτικής Αδελφότητας Παντανάσσας, 14) ειδών κλωστηρίου και ψυλικών υπέρ Ιεροδιδασκαλίου Βελλάς, 15) 15 πήγεις λαϊκού υφάσματος υπέρ οικογενειών κρατουμένων ομήρων εν Ιταλίᾳ και Γερμανίᾳ, 16) υελοπινάκων υπέρ Γυμνασίου Θηλέων, 17) λαϊκών υφασμάτων επί πιστώσει και μαγειρικών σκευών υπέρ του Εθνικού Ορφανοτροφείου Κονίτσης, 18) ανά μιας ενδύμασίας και ενός ζευγός υποδημάτων υπέρ των Αξήνων και Υπάκων Ειδικής Υπηρεσίας παρακαλούσθησες και διώξεως, 19) ειδών κλινοστρωμάτης και εστιάσεως υπέρ προσωπικού Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, 20) υφασμάτων υπέρ προσωπικού Βρεφοκομικού Σταθμού Ιωαννίνων, 21) ειδών κλινοστρωμάτης και εστιάσεως υπέρ προσφύγων Μακεδονίας Θράκης, 22) γεωργικών εργαλείων 23) ψυλικών υπέρ Οργανισμού Κοινωνικής Προνοίας Ηπείρου, 24) ειδών κλινοστρωμάτης υπέρ Εθνικού Ορφανοτροφείου Θηλέων Ιωαννίνων, 25) υφάσματος δια στολάς υπέρ πρόσωπων παθητικής Αερομάνης υφάσματος υπέρ προσωπικού Υπηρεσίας Υδρεύσεως Ιωαννίνων, 15 πήγεις λαϊκού υφάσματος υπέρ γονέων ομήρων εν Γερμανίᾳ, 28) υφάσματος υπέρ τμήματος Ασφαλείας Ιωαννίνων, 29)... υπέρ πυροπαθών επί τη καθορισθείση τημή, 30) υφάσματος δια μπλούζες υπέρ ασθενών νοσοκομείων, 31) υφάσματος υπέρ προσωπικού νοσοκομείων, 32) λαϊκού υφάσματος προς κατασκεύήν ενδυμασιών υπέρ οδοκαθαριστών, 33) νήματος υπέρ πυροπαθών, 34) δέματος υπέρ εργατών συνεργείου διαχύσεως ασφάλτου, 35) υφάσματος υπέρ ανδρών Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, 36) νήματος καταλλήλου δι' αιλείαν υπέρ Ταμείου Αμπτιδος*, 37) υλικών υπέρ Α' Αστυνομικού Τμήματος Ιωαννίνων.

- Επί τούτοις παρακαλούμεν όπως, ευαρεστούμενοι, τας ως ανωτέρω αποφάσεις ημών περιλάβητε δια της υμετέρας εγκρίσεως προς τακτοποίησην του ζητήματος.

Ο Γενικός Διοικητής Ηπείρου
Μ. ΤΣΙΜΠΡΗΣ

* Άμπωτις: Λίμνη Ιωαννίνων.

Απόφασις

Ο Γενικός Διοικητής Ηπείρου

'Έχοντες υπ' όψει σχετικήν γνωμοδότησιν της οικείας γνωμοδοτικής Επιτροπής διασφαλίσεως Ισραηλιτικής περιουσίας την διατυπωθείσαν εν τω υπ' αριθ. 4/19.9.44 πρακτικών αυτής.

Αποφασίζομεν

Συνιστώμεν επιτροπήν εκ των κ.κ. 1) Εναγ. Καλογεράκη Δ/ντού ΓΔΗ/ Προέδρου του Εμπορικού και Βιομ. Επιμελη-

τηρίου Ηπείρου, 2) Νικολάου Μανδάλα Εφόδου, 3) Διακόνου Δωδώνης και 4) Οικον. Εφόδουν Δωδώνης, ήτις θέλει προβήι εις την σύνταξην λεπτομερούς πρωτοκόλλου παραλαβής των εν τη Ισραηλιτική περιουσία ανευρεθέντων ταπήτων και ήτις θέλει προβήι εις την διάθεσιν τούτων υπέρ των Δημοσίων Γραφείων των ενταύθα δημοσίων υπηρεσιών αναλόγως των αναγκών εκάστης.

Αντιγραφα του ως άνω πρωτοκόλλου ως και του Πρακτικού διαθέσεως των περι ων πρόκειται ταπήτων θελούσιν υποβληθή υμιν.

Ο Γενικός Διοικητής Ηπείρου
Μ. ΤΣΙΜΠΡΗΣ

Ακριβές αντίγραφον
Ιωάννινα τη 29.4.45
Ο Εφοδ. Γραμματεύς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 11172

Εν Ιωαννίνοις τη 20 Ιουνίου 1944

'Έχοντες υπ' όψει σχετικήν απόφασιν της οικείας γνωμοδοτικής επιτροπής, διατυπωθείσαν εν τω υπ' αριθ. 24/14.6.44 πρακτικών αυτής δι ης γνωμοδοτεί υπέρ της χορηγήσεως εκ της ισραηλιτικής περιουσίας των δύο κλειδοκυμβάλων εις το Λύκειον Ελληνίδων δια το Ωδείον Ιωαννίνων προς φύλαξιν.

Αποφασίζομεν

Εγκρίνομεν όπως εις το Λύκειον Ελληνίδων χορηγηθώσιν δια τον ως άνω σκοπόν δύο κλειδοκυμβάλων επί αποδείξει προς φύλαξιν και χρήσιν παρά τω Ωδείον Ιωαννίνων.

Ο Γενικός Διοικητής Ηπείρου
Μ. ΤΣΙΜΠΡΗΣ

Κοινοποιείται

1. Κύριον Οικονομικόν Έφορον Δωδώνης όπως μεριμνήσει δια χορηγησιν.

2) Καν Αφροδίτην Λαμπρόιδου, Πρόεδρον Λυκείου Ελληνίδων.

עץ חיים ריא

Δένδρον ζωῆς είναι η Τορά...
(Παροιμ. 3:18)